БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 158 (7605)
8 ИЮЛЬ ШАНБА 1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Стокгольм Мурожаатига имзо тўплаш бутун дун'ёда мустаҳкам тинчлик учун астойдил курашаётган совет халқининг иродасини ёрқин ифода қилучи қудратли намойишга айланмоқда.

Совет давлатининг она ва болалар тўғрисида ғамхўрлиги

Она ва болалар тўғрисида, оилани мустаҳкамлаш ҳақида ғамхўрлик қилиш — социалистик давлатнинг ҳамиша энг муҳим вазифаларидан бўлиб келди. Совет ҳокимияти Улуғ Октябрь социалистик революциясининг дастлабки кунлариданоқ она ва болаларнинг манфаатларини муҳофаза қилиш ва уларнинг турмуш эхтиёжларини қондириш, ўтмишда азоб-уқубат чеккан, ҳартомонлама эзилган, кулфат ва машаққат тортган оналарнинг ҳаётини кун сайин яхшилаш учун ҳамма чораларни кўрди. Тарихда биринчи марта фақат социалистик тузум шароитидагина оналаримиз давлатнинг ғамхўрлигига, бутун халқнинг иззат-ҳурматига сазовор бўлдилар. Коммунистик ахлоқ асосида, бир-бирини ҳурмат қилиш, қўллаб-қувватлаш принциплари замирида янги оила — совет оиласи вужудга келдики, бундай оилани тарих ҳеч қачон кўрган эмас. Никоҳ, оила ва васийлик тўғрисидаги совет қонунлари оилани мустаҳкамлашда, бола тўғрисида ота блан онанинг ғамхўрлиги ва мас'улиятини оширишда ғоят катта аҳамиятга эга бўлган омиллардандир.

Совет Ватанимизда оналаримизнинг ҳурмати бениҳоя юксакликларга кўтарилди. Онага ҳурмат, болага чексиз муҳаббат — совет кишисининг олижаноб хусусиятидир. Совет гражданларига бу хусусиятларни Ленин — Сталин партияси сингдирди. Большевиклар партияси она ва бола тўғрисида ғамхўрлик қилишни ўзининг муқаддас бурчи деб ҳисоблаб, барча кишиларни ҳам ўз оиласига, она ва болаларига тўғри, меҳрибонлик блан қарашга ўргатди ва ўргатмоқда.

Кенг меҳнаткашлар оммасининг манфаатлари ҳартарафлама муҳофаза қилинаётган бизнинг мамлакатимизда оналаримиз чинакам бахтли бўлганлиги аслда Ленин — Сталин партияси ва совет давлати олиб бораётган буюк ишнинг ажойиб самарасидир.

СССР Олий Совети Президиумининг «Ҳомиладор хотинларга, кўп болали хотинларга ва болали ёлғиз хотинларга давлат ёрдамини кўпайтириш, оналар ва болалар муҳофазасини кучайтириш тўғрисида, «Қаҳрамон она» деган фахрли унвон белгилаш ва «Оналик шуҳрати» ордени ҳамда «Оналик медали» деган медаль та'сис этиш тўғрисида» фармон чиқарганига 6 йил бўлди. Бу тарихий фармон совет халқи гитлерчи босқинчиларга қарши, ўз Ватанининг озодлиги ва мустақиллиги учун шиддатли жанглар олиб бораётган, уруш вақтининг оғир шароитида, я'ни 1944 йил 8 июльда чиқарилган эди. Бу нарса совет давлатининг куч-қудратини кўрсатди, совет ҳокимияти ҳарқандай шароитда ҳам халқнинг ҳаётий эҳтиёжлари тўғрисида ғамхўрлик кўрсатишга ва кенг меҳнаткашлар оммасининг манфаатларини ҳимоя қилишга охиригача содиқ эканлигини яна исбот этди.

Фармон чиққандан кейинги йиллар ичида кўп болали оналарга, болали ёлғиз оналарга миллион-миллион сўм нафақа тўланди. Биргина Ўзбекистонда кўп болали оналарга 650 миллион сўм нафақа берилди. Олти йил ичида республикамиздаги минг-минглаб аёллар ҳукумат мукофотига сазовор бўлдилар. Ўн ва ўндан кўп бола туғиб тарбиялаган 349 онага «Қаҳрамон она» деган фахрли унвон берилди. Кўп болали хотинлардан 10.811 аёл «Оналик шуҳрати» ордени ва 40.631 аёл «Оналик медали» деган медаль блан мукофотланди.

Кризис ва ишсизлик, очлик, қашшоқлик нима эканини билмаган совет аёли ўз истиқболига қаттиқ ишонч блан қарайди, ўз ҳаётининг, болалари ҳаётининг бундан кейин ҳам янада мазмунлироқ, гўзал ва ширин бўлишига ишонади. Чунки унинг бу ишончи ва орзу, истагини доим рўёбга чиқарувчи, буюк большевиклар партияси, жонажон Совет ҳукуматимиз бор!

Ленин — Сталин ғояларидан илҳомланган совет аёли, барча халқлар блан биргаликда, ўзининг бутун кучини коммунизм жамияти қуришга сафарбар қилмоқда. Бизнинг оналаримиз ана шундай улуғ мақсад сари илгари борар эканлар, ўз бурчларини, Ватан олдидаги улуғ вазифаларини жуда яхши англайдилар. Уларнинг зиммасига болаларни ўз Ватанининг содиқ фарзандлари қилиб тарбиялаш каби фахрли вазифа юклатилган. Болаларнинг ёшлик чоғлариданоқ уларнинг онгига коммунизм ғояларини сингдирабориш, ҳарбир ўғил ва қизни ўз Ватанига чексиз муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялаш онанинг бурчидир. Ҳарбир она ўз болаларини улуғ ижодий иш қатнашчилари, социалистик ҳаёт ижодчилари ва қурувчилари қилиб етиштириш блан фахрланаолади. Аммо оналаримиз орасида, айниқса эндигина бола кўрган жувонлар орасида оналик бурчини тўла англаб етмаган, оилага, болага нисбатан енгилтаклик блан муносабагда бўладиган, эски, диний хурофотларга берилиб кетиб, ўз боласининг тўғри тарбия олиб ўсишига бепарволик ва мас'улиятсизлик блан қарайдиганлар ҳам бор. Ҳарбир она ўз зиммасига шарафли ва мас'улиятли вазифа юклатилганлигини ҳеч вақт эсдан чиқармаслиги, Совет давлати бераётган ғоят катта ёрдамдан баҳраманд бўлиб, оналик бурчини тўла бажармоғи керак.

Бизнинг оналаримиз миллион-миллион совет кишиларининг бутун жаҳонда мустаҳкам тинчлик учун олиб бораётган буюк курашларида муносиб ўрин олмоқдалар. Ўз болаларининг келажак истиқболи, бахт-саодати учун курашаётган, қаҳрамонона меҳнат қилаётган оналаримиз америка-англия империалистларининг қирғин уруш бошлаш йўлидаги хуружларига қарши ғазаб ва нафрат блан тўлганлар. Совет аёли, барча мамлакатлардаги хотин-қизлар ҳечқачон урушни истамайдилар, иввайлаб ўстираётган ўғил ва қизларини қонга белатишни асло хоҳламайдилар! Шу сабабдан ҳам оналаримиз уруш оловини ёқувчиларга қарши, социализм учун, демократия учун, мустаҳкам тинчлик учун олиб борилаётган сиёсатни бир жон-бир тан бўлиб ма'қулламоқдалар, Тинчлик тарафдорлари Стокгольм Мурожаатига якдиллик блан қўл қўймоқдалар.

Социалистик тузум оналаримизга ўз қобилиятлари ва ижодий кучларини ҳартарафлама ривожлантириш, миллионларча меҳнаткашлар блан биргаликда унумли меҳнат қилиш учун ҳамма шароитни яратиб берди. Саноат корхоналарида, колхоз ва совхозларда, совет муассасалари ҳузурида очилган минг-минглаб болалар боқчалари, яслилар, майдончалар ва болалар уйлари оналаримизнинг ихтиёрига берилгандир. Ана шу болалар муассасалари ёш авлодни боқиш ва тарбиялашда оналаримизга ғоят катта ёрдам бермоқдалар. Ҳозир республикамизда 3 мингта ўринга эга бўлган 350 туғруқхона, 30 жойда болалар санаторияси, 22 мингта ўринли 563 та доимий ясли, 27 минг бола дам оладиган 711 жойда боғ, 16 жойда болаларни даволаш уйлари ва янада колхозларда минглаб мавсумий боқча ва яслилар, болалар консультациялари, махсус даволаниш уйлари, пионер лагерьлари ва саройлари ишлаб турибди.

Дун'ёнинг ҳеч қаерида она ва болалар тўғрисида бунчалик катта ғамхўрлик қилинмайди. Капиталистик мамлакатларда, уруш оловини ёқишга интилаётган империалистик Америка блан Англияда она ва боланинг аҳволи ниҳоятда оғирдир. Ма'навий азоб-уқубат, моддий муҳтожлик капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткаш оналарнинг қисматидир. Ҳозирги вақтда Америка, Англия ва Францияда ишсизликдан жабр-жафо тортаётган, очлик, қашшоқлик орқасида ўз болаларидан жудо бўлаётган бахтсиз оналар миллионларчадир. Фақат социалистик мамлакатимиздагина она чинакам бахт эгаси, ўз ери ва бойлигининг ҳақиқий хўжайинидир. Совет аёлининг йўлини коммунизм маш'али ёритиб турибди. Совет кишиларининг онага бўлган муҳаббати шу қадар кучлики, уларнинг ўз совет Ватанини она номи блан аташига ҳам сабаб шу.

«Онани ҳурмат қилайлик, она муҳаббати бепоёндир, унинг кўкси бутун оламни боқиб етиштирган! Инсондаги гўзал нарсаларнинг ҳаммаси қуёш нурларидан ва онанинг кўкрак сутидан баҳраманд бўлган, — мана шу нарса бизларни турмушга муҳаббат блан қарашга чорлайди. Қуёш бўлмаса гуллар очилмайди, севги, муҳаббатсиз — бахт йўқ, хотин-қизсиз муҳаббат йўқ, онасиз шоир ҳам йўқ, қаҳрамон ҳам йўқ!» (М. Горький). Совет кишилари онани ана шундай қадрлайдилар, унинг шан-шавкатини ана шундай юксакликларга кўтарадилар.

Болалар бизнинг қувончимиз, келажагимиздир. Ана шу ёш авлодни тарбиялаб вояга етказаётган, коммунизм жамияти барпо этиш йўлидаги буюк ишимизга муносиб ҳисса қўшаётган оналаримиз тўғрисида, уларнинг ўғил ва қизлари тўғрисида ғамхўрлик қилиш — Совет Ватанимизда давлат аҳамиятига эга бўлган буюк ишдир.

РСФСР Олий Советининг 1950 йил 6 июльдаги мажлиси тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

6 июль, эрталаб соат 11 да, Кремльда, Катта Кремль саройида, РСФСР Олий Советининг тўртинчи мажлиси бўлди.

РСФСР Олий Совети Раиси депутат **М. П. Тарасов** раислик қилади.

Кун тартибида РСФСРнинг 1950 йилги Давлат бюджети ва РСФСРнинг 1949 йилги Давлат бюджетининг ижроси ҳақидаги докладни муҳокама қилиш масаласи турибди.

Музокараларда депутат **К. К. Николаев** (Свердловск области, Ревдинск округи), депутат **Д. И. Алехин** (Курск области, Советск округи), депутат **М. Г. Малеев** (Курск области, Курск шаҳар округи), депутат **М. З. Мавлютова** (Бошқирдистон АССР, Альшеев округи), депутат **Н. А. Горнов** (Амур области, Куйбишев округи), **А. И. Максимов** РСФСР Қишлоқ хўжалик министри, депутат **Г. И. Воронов** (Чита области, Чита шаҳар округи), депутат **М. Д. Русин** (Удмурдистон АССР, Сарапул округи), депутат **М. А. Перцев** (Челябинск области, Златоуст шаҳар округи), **Д. П. Проферансов** — РСФСР Коммунал хўжалик министри, депутат **С. П. Шиловцев** (Куйбишев шаҳар, Ленин округи), депутат **А. Г. Соколов** (Смоленск области, Демидов округи) сўзга чиқдилар.

Шу блан РСФСР Олий Советининг тўртинчи мажлиси ёпилди.

Совет халқи бутун дун'ёда мустаҳкам тинчлик учун якдиллик блан овоз бермоқда

Тинчлик вахтаси

УЧҚЎРҒОН, (Наманган области). (ЎзТАГ). Районнинг колхозлари, МТСларида ва «Норин» совхозида Доимий Комитетнинг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатига имзо тўплаш баланд руҳ блан давом этмоқда.

«Ленинчи» колхозида катта йиғилиш бўлди. Йиғилишда сўзга чиққан колхозчилар СССР Олий Советининг Баёнотини ва тинчликни ҳимоя қилиш Совет Комитети пленумининг резолюциясини якдиллик блан ма'қулладилар. Улар мамлакатга кўпроқ пахта етказиб бериш учун зўр ғайрат блан ишлаймиз деб ва'да бердилар, бу тинчлик ишига энг яхши ҳисса бўлади деб уқдириб ўтдилар.

Стахановчи коммунист Мелихон Алимова бундай деди:

— Менинг эрим фронтда ҳалок бўлди. Уруш миллионларча аёлларни бева, болаларни етим қолдиради, шаҳар ва қишлоқларни вайрон қилади, халқ бошига муҳтожлик ва кулфатлар келтиради. Биз, меҳнаткашлар тинчликни талаб қиламиз ва тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қиламиз.

Ўртоқ Алимова ўз звеноси — «Тинчлик вахтаси»да туриб ишлашга ва камида бир ярим-икки норма бажаришга ва'да берганлигини айтди.

Тажовузкорлар халқнинг қаҳр-ғазабига учрайдилар

Қорақалпоғистон АССР Хўжайли районининг барча меҳнаткашлари—пахтакорлар ва чорвадорлар, врачлар ва ўқитувчилар, кемачилар ва ремонтчилар, пахта ва ёғ заводларининг коллективлари Қурияда америка агрессиясига қарши, янги жаҳон уруши оловини ёқувчиларга қарши норозилик билдирмоқдалар.

2-нчи овул советидаги «Социализм» колхози а'золарининг йиғилишида 10 киши сўзга чиқди.

— Трумэнлар ва ачесонлар ҳаддан ошиб кетиб, ўз йиртқичликларини фош қилмоқдалар. — дейди бригада бошлиғи ўртоқ Абдусодиқов, —аммо тинчликнинг битмас-туганмас кучлари уруш оловини ёқувчиларни жиловлаб қўяолади, уларни тартибга чақирабилади. Биз: Қурия ва Хитойдан қўлингни торт! Бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмангиз, чунки халқлар қаҳри-ғазаби сизларни ер блан яксон қилади, деймиз.

— Районимизга бир назар солинг, совет ҳокимияти йилларида районимизда қандай катта ўзгаришлар содир бўлди,—деди колхозчи ўртоқ Абдуллаева. Миллионер колхозлар сони йилдан-йилга кўпаймоқда. Жуда кўп саноат корхоналари қурилди. Энг узоқдаги овулларда мактаблар, клублар, болалар яслилари, медицина муассасалари, магазинлар ишлаб турибди. Совет мамлакати блан бирга районимиз янада гулласин учун, Совет Иттифоқининг қудрати янада мустаҳкамлансин учун, мен Стокгольм Мурожаатига қўл қўйиб, меҳнат унумини ошириш, ҳар куни икки норма бажариш мажбуриятини оламан.

— Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети,—дейди звено бошлиғи ўртоқ Жуманиёзов,—колхозчиларни июль ойида камида 50—60 меҳнат куни ишлашга чақирдилар. Звеномиздаги барча а'золар шундай ишлашга қарор қилдилар. Биз ғўзаларни тўрт марта парвариш қилдик, ҳозир ҳар гектардан камида 40 центнердан пахта ҳосили оламиз деб ишонч блан айтишимиз мумкин.

«Социализм» колхозининг барча а'золари бир жон-бир тан бўлиб Стокгольм Мурожаатига қўл қўйдилар.

Агрессорларни жиловлаб қўйиш керак!

Бухоро областининг ишчилари, хизматчилари, колхозчилари Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Мурожаатига аҳиллик блан қўл қўймоқдалар. Америка-инглиз агрессорларини жиловлаб қўйиш керак! Тинчлик учун курашга бағишланган кўп кишилик йиғилишларда меҳнаткашлар ана шундай деб талаб қилмоқдалар.

Қизилтепа районидаги «Қизил трактор» колхози а'золарининг йиғилишида тракторчи Не'мат Сафаров сўзга чиқди:

— Биз коммунизм жамияти қурмоқдамиз, — деди у. — Биз урушни хоҳламаймиз. Бутун дун'ёдаги барча софдил кишилар блан бирга совет халқи янги уруш чиқишига йўл қўймайди.

Ўртоқ Сафаров йиғилиш қатнашчиларини пахта далаларида фидокорона меҳнат қилиб, Ватанимиз қудратини мустаҳкамлашга чақирди, июль ойида 460 гектар ердаги ғўзани культивация қилишга сўз берди.

— Тинчлик иши ғалаба қозонади, — деди мотор-ремонт заводи коллективининг йиғилишида мастер Мирзахўжаев — Тинчлик урушни енгади, чунки тинчлик учун курашга тинчликнинг улуғ байроқдори жонажон ўртоқ Сталин бошчилик қилмоқда.

Пиллакашлик фабрикасида, паровоз депосида, шаҳарнинг бошқа корхона ва муассасаларида ҳам тинчликни ҳимоя қилишга бағишланган катта йиғилишлар бўлди.

Бахтли ҳаёт учун

Инглиз-америкали фитначилар ҳаддан ошмоқдалар. Улар ҳархил иғвогарликлар уюштириш йўли блан ўз империалистик манфаатларини кўзлаб янги уруш бошлашга зўр бериб уринмоқдалар. Америка империалистлари Қурияга бостириб кириб, ўз озодлиги ва мустақиллиги учун курашаётган Қурия халқини қонга ботирмоқдалар.

Лекин бутун дун'ёда тинчлик учун курашаётган халқлар урушга йўл қўймайдилар. Тинчлик, демократия ва социализм кучлари кундан-кунга ортмоқда. Капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг Совет Иттифоқига ва халқ демократияси мамлакатларига муҳаббати борган сари ошмоқда.

Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Мурожаатига имзо тўплаш ҳамма мамлакатларда мисли кўрилмаган даражада кучайиб кетди. Стокгольм Мурожаатига имзо тўплаш кампанияси бутун дун'ёда тинчлик посбони бўлган бизнинг мамлакатимизда айниқса кенг авж олди.

Совет кишилари Стокгольм Мурожаатига қўл қўйиш блан ўз сулҳпарварликларини, урушга қарши эканликларини, буюк Ватанимиз бахт-саодати учун ижодий меҳнатга муҳаббатларини, коммунизм жамияти қуриш учун ҳормай-толмай меҳнат қилишга тайёр эканликларини яна бир марта намойиш қилмоқдалар.

Уолл-стритли уруш оловини ёқувчилар билиб қўйсинларки, биз тинчлик учун курашиш блан бирга, уруш оловини ёқувчиларнинг пўписаларидан қўрқмаймиз. Биз мамлакатимизнинг қудратини биламиз. Инглиз-америкали фашист босқинчилар мамлакатимизнинг қудратини бирнеча бор синаб кўрдилар.

Биз урушнинг олдини олиш, тинч шароитда осойишта меҳнат қилиш учун Стокгольм Мурожаатига бир кишидек бўлиб қўл қўйдик. Коммунистлар партияси, Совет ҳукумати ва улуғ Сталиннинг тинмай қилаётган ғамхўрликлари туфайли совет кишилари учун кенг ижодий меҳнат йўли очиб берилган. Биз қишлоқ хўжалик мутахассислари Ўзбекистоннинг колхоз далаларида мўл ҳосил етиштириш, чорвачиликни ҳартарафлама ривожлантириш учун бутун куч-қувватимизни сарф қилмоқдамиз. Биз буни давлатимизнинг қудратини янада ошириш, меҳнаткашларнинг турмушини янада яхшилаш учун деб қилаётирмиз. Совет кишилари учун Ватан бахт-саодати йўлида ижодий меҳнат қилишдан ҳам шарафли нарса йўқ.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ходимлари: **В. Т. Бондаренко** — ветеринария врачи, ветеринария бошқармасининг бошлиғи **В. Т. Прошляков** — инженер, ишлабчиқариш бўлимининг бошлиғи, **Г. И. Солянко** — агроном, уруғчилик бошқармасининг бошлиғи, **Х. А. Эргашев** — инженер, МТС бошқармасининг бошлиғи, **А. Ф. Ярошенко** —зоотехник, чорвачилик бошқармасининг бошлиғи, **Х. Хайриддинова** — агроном, **П. Г. Татарский**—ер тузилиши бошқармасининг инженери, **А. Г. Лисенко** — ер тузилиши бошқармасининг инженери, **А. Х. Лалаян** — агроном, колхоз қурилиши бўлимининг бошлиғи.

Фақат тинчлик орқали фан ва маданиятимизни гуллатамиз

Тельман номли маданият ва истироҳат боғининг мажлислар зали ниҳоят кўркам қилиб безатилган, эшик олди ва саҳна тўрида «Яшасин тинчликнинг байроқдори Совет Иттифоқи!», «Биз учун фақат тинчлик керак!» деган шиорлар осилган. Йиғилиш соат 8 га белгиланган бўлса ҳам, аммо соат 7 яримдаёқ зал академиклар, олимлар, фан арбоблари, ўқитувчилар, студентлар ва ишчи-хизматчилар блан лиқ тўлган. Йиғилишга 1.500 киши тўпланган эди.

Ўрта Осиё Политехника институти коллективининг Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Мурожаатига бағишланган умумий йиғилиши бўлди. Йиғилишда биринчи бўлиб геоломинерология кафедрасининг бошлиғи профессор В. Л. Димитров сўзга чиқди.

— СССР Олий Совети, — деди у. — бутун халқимизнинг иродасини ифода қилди. Стокгольм Мурожаати янги уруш оловини ёқувчиларга қарши қаратилган даҳшатли огоҳлантиришдир. Бутун ер юзидаги оддий кишилар тинчликни истайдилар ва тинчлик учун курашмоқдалар. Тинчлик кучлари уруш кучларидан беҳад қудратлироқдир.

— Биз урушни хоҳламаймиз!—деди у. Биз совет фани ва маданиятининг гуллаб-яшнаши учун курашамиз. Биз олимларнинг совет студентларига бераётган ҳарбир лекциямиз, дарсимиз—бу фақат тинчлик учундир. — дейди.

Аспирант Тўхтамурод Абдурашидов сўзга чиқиб бундай деди:

— Улуғ Ленин—Сталин партиясининг доно миллий сиёсати орқали ўзбек халқи озодликка, шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятга эришди. Ўзбекистонимиз саноати, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданияти тараққий этган республикага айланди. Улуғ йўлбошчи ўртоқ Сталин та'бирича республикамиз Шарқда социалистик маяк бўлиб қолди. Уруш оловини ёқувчилар шуни билиб қўйсинларки, биз Совет давлати ва большевиклар партияси берган қувноқ ҳаёт ва бахтли ёшлигимизни ҳеч қачон бермаймиз. Танда жон борича тинчликни ҳимоя қиламиз!

Химия технология факультетининг IV курс ўқувчиси студент Качаров минбарга чиқар экан, унинг кўкрагидаги «Улуғ Ватан уруши», «Қизил юлдуз» орден ва бирқатор медальлари Ильич чироқлари нурида ялтираб кўринарди.

Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, совет халқларини немис-фашист жаллодлар зулмидан озод қилишда қаҳрамонона жанг қилган бу баҳодир, ниҳоят ҳаяжон блан ўз сўзини бошлади:

— Мен Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, Сталинградни мудофаа қилган, Харьков ва Рига шаҳарларини озод қилиш қатнашчисиман. Урушнинг тамом бўлганига 5 йил бўлган бўлса ҳам, уруш келтирган азоб-уқубатлар, харобалар, совет кишиларининг оққон қонлари, оналарнинг ва етим-есирларнинг аччиқ кўз ёшлари ҳали эсимизда. Ўша даҳшатли кунлар эсга тушган сари панжалар муштга айланади ва бор овоз блан биз тинчлик талаб қиламиз! Биз тинчликни сақлаб қоламиз! деймиз.

Мен 29 га кирдим. Институтда ўқимоқдаман. Уруш бирнеча йиллик вақтимни олди. Тенгқурларимдан бирнеча киши, тинчлик йўлида қаҳрамонона қурбон бўлдилар. Энди, бундан буён ва ҳечқачон уруш бўлишини истамаймиз ҳамда бунга йўл қўймаймиз. Биз доим тинчлик тарафдоримиз. Биз студентлар Совет ҳукумати яратиб берган илм олиш ҳуқуқидан тўла фойдаланиб, тинчлик учун доимо а'ло ўқиймиз ва олган илмимизни Ватанимиз қудратини мустаҳкамлашга сарф этамиз. Тинчлик—ижод, меҳнат ва ҳаётдир!

Йиғилиш қатнашчилари тинчликни ҳимоя қилиб, атом қуролини тақиқлаш ҳақида якдиллик блан қарор ва халқлар доҳиси ўртоқ Сталинга табрик хати қабул қилдилар.

Орадан бирнеча минут ўтмасдан ҳамма Мурожаатга қўл қўйиб бўлди.

Тошкент область, Қорасув районидаги «XVIII Партс'езд» колхозида Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Стокгольм Мурожаатига имзо тўплаш. **Суратда:** колхоз а'зоси **Ра'нохон Кабирова** Мурожаатга қўл қўймоқда.

М. Ҳусанов фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

Биз тинч ҳаёт истаймиз

Тошкент шаҳар Октябрь райони, «Париж коммунаси» ва «Қизил шарқ» маҳаллалари меҳнаткашларининг Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатига СССРда имзо тўплашни ўтказиш ҳақидаги Совет Комитетининг резолюциясига бағишланган катта йиғилиши бўлди. Йиғилишда 38-нчи мактаб директори ўртоқ Содиқова Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгрессининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаати ва СССР Олий Советининг бу Мурожаатни ма'қуллаш тўғрисида чиқарган Баёноти тўғрисида сўзлади. «Қизил Шарқ» маҳалласи меҳнаткашлари номидан ўртоқ Орифжонов сўзга чиқиб, бундай деди:

— Мен Улуғ Ватан урушининг қатнашчисиман. Мамлакатимизга йиртқич фашист жаллодлар вақтинча босиб кирган вақтда, у ерлардаги тинч аҳолига қилган ёвузликлари, шаҳар, қишлоқларимизни харобазорга айлантирганликлари ҳали менинг кўз олдимдан кетгани йўқ.

Биз, совет гражданлари, ҳукуматимизнинг сталинча тинчлик сиёсатини чин қалбдан ма'қуллаймиз. Ишлаб турган корхоналаримизда кундалик давлат топшириғини ошириб бажариш блан, уруш оловини ёқувчиларга зарба берамиз.

Биз Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг атом қуролини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатига якдиллик блан қўл қўямиз.

Маҳалла меҳнаткашларидан ўртоқ Сайфуддинов уруш оловини ёқувчи америка-инглиз агрессорларига қарши нафратини билдириб, Стокгольм сессиясининг Мурожаатига қўшилажагини айтди.

Маҳалла қариялари номидан Мирфаёз Мирсоатов гапириб бундай деди:

— Ҳурматли ўғил, қизларим ва ёр-биродарларим! Бундан беш йил муқаддам инсониятнинг ашаддий душмани бўлган герман фашизми устидан ғалаба қозонган эдик. Бўлиб ўтган урушда сиз ва бизнинг азиз фарзандларимиз Ватан учун жанг қилган эдилар. Ба'зи ота-оналар ўз ўғилларидан ажралдилар. Уларнинг доғи ҳали юрагимиздан кетгани йўқ.

Мен ҳурматли қариялар номидан одамларни кўплаб қириш қуроли бўлган атом қуролини сўзсиз тақиқлашни талаб этаман ва тинчлик тарафдорларининг овозига қўшиламан.

Йиғилиш қатнашчилари халқлар доҳиси улуғ Сталинга табрик телеграммаси юбордилар.

У. ШОРИХСИЕВ.

Фидокорона меҳнат блан тинчликни та'минлаймиз

КОСОН, (Қашқадар'ё области). (ЎзТАГ). Шу кунларда клублар, қизил бурчаклар, дала шийпонлари гавжум. Ҳамма жойда умумий йиғилишлар бўлмоқда. Бу йиғилишларда колхозчилар СССР Олий Советининг Тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Мурожаатига хайрихоҳлик билдириш ҳақидаги Баёнотини якдиллик блан ма'қулламоқдалар. Колхоз қишлоқларининг меҳнаткашлари Узоқ Шарқда уруш иғвоси бошлаган америка империалистларини ғазаб блан қоралаб, Стокгольм Мурожаатига аҳиллик блан қўл қўймоқдалар.

Горький номли колхоз а'золарининг йиғилишида пахтачилик бригадасининг бошлиғи Равшан Умаров сўзга чиқди:

— Биз,—деди у,—Мурожаатга қўл қўйишимиз блан урушнинг йўлини тўсамиз. Бизнинг вазифамиз ғайратга-ғайрат қўшиб ишлаб, фидокорона меҳнат блан Ватанимизнинг қудратини мустаҳкамлашдан иборатдир. Менинг бригадам гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олди. Бу тинчлик ишига бизнинг ҳиссамиз бўлади.

70 яшар колхозчи Муяссар Мамаражабова ўзининг қисқа нутқида бундай деди:

— Мен ўтмишда кўп азоб-кулфатларни кўрдим, фақат Совет ҳокимияти даврида чинакам бахтга эришдим. Ҳамма нарсам етарли. Мен урушни истамайман. Атом бомбасини тақиқлаш тўғрисидаги Мурожаатга зўр қувонч блан қўл қўяман.

«Коммунизм» колхозидаги йиғилиш баланд руҳ блан ўтди. Биринчи бўлиб Ватан уруши инвалиди колхозчи ўртоқ Худойқулов сўз олди.

— Мен совет кишиларининг уруш вақтидаги қайғу-аламини, хароб қилинган шаҳар ва қишлоқларни ўз кўзим блан кўрганман. Бу фожиа яна такрорланмаслиги керак. Совет кишилари уруш фақат капиталистларга кераклигини тушунадилар, капиталистлар халқ қонини тўкиб, бойлик орттирадилар.

Кекса колхозчи Султон Бобораджабов, йиғилиш қатнашчиларининг фикр-зикрини изҳор қилиб бундай деди

— Биз тинчликни ҳимоя қилаоламиз. Халқнинг иродаси шундай. Бошқача бўлиши мумкин эмас, чунки бизни большевиклар партияси, қадрдон ўртоқ Сталин бошлаб бормоқда.

Районнинг бошқа колхозларида йиғилишлар бўлиб ўтди. Райондаги колхозчиларнинг учдан икки қисми ҳозирдаёқ Мурожаатга қўл қўйиб бўлди.

Она ва болалар тўғрисида қилинаётган ғамхўрлик учун улуғ Сталиндан миннатдормиз

ОНАЛАР

Уруш тугаб, тинчлик замони бошланган тарихий 1945 йилнинг ёз фаслида Берлиндан қайтган дўстимиз Мамадалини кўриш учун бир тўда ўртоқлар Фарғонага бордик. Янгичек маҳалласига ўтдик.

Янгичекка Фарғонанинг марказий кўчаларидан ҳисобланган Боғистон (Садовая) кўчасидан ўтиб борилади. Шу кўчанинг ёнбошида Навоий номли кўча бор. Сталин номли ўрта мактабнинг баланд биноси катта боққа жойлашган. Бу ер — дарахтзор, соя-салқин, серсув мавзу'. Йўл ёқаларида ариқлар ҳайқириб оқиб ётади. Шаҳарнинг қоқ ўртасидан кесиб ўтган сойнинг шамоли ҳам бир бўлакча, оромбахш...

Кечки пайт катта чинор тагидаги супада дам олиб чақ-чақлашиб ўтирган уч-тўрт кекса блан саломлашдик. Мамадалини сўрадик. Новча бўйли, чўққи соқолли, қотмагина чол яктагининг турпоғини қоқиб ўрнидан турди:

— Юринглар. Мамадалининг дадаси мен бўламан!

Мамадалининг дадаси Аҳмаджон ака блан яна бўлакдан қучоқлашиб кўришиб, унинг орқасидан бордик.

— Заб келдинглар, — деди Аҳмаджон ака. — Мамадали уйда зерикиб ётган эди.

Аҳмаджон ака блан қорама-қора юрдик. Баланд пахса девор блан ўралган қўранинг эшиги олдида тўхтадик.

Бизни ҳовли ўртасида Мамадалининг онаси Адолатхола кутиб олди.

— Бўйларингдан тасаддуқ, қадамларингга хасанот, болаларим! Келинглар, ўргулайлар!

Адолатхола энди 50 ёшга кирган. Лекин унинг сочи оқарган, юзини ажин босган, кўзлари ёшланиб туради. Биз, Мамадалининг ўртоқлари, онанинг тез кексайганининг сабабларини яхши биламиз. Тағин ҳам Адолатхолага балчи. У, тўрт йил давомида беш ўғилнинг ҳижронини тортди. Азиз фарзандларидан хат-хабар келмаганда тонг отдиролмай ўтказган узоқ кечалари, бунинг устига, бевақт айрилиқ-азалар...

Катта ўғил — Пўлатжон Москва остонасида фашистларга қарши мардона курашиб ҳалок бўлди. Ундан кичиги — Темур Сталинградда Ватан бахт-саодати учун жонини фидо қилди. Ҳарбирининг айрилиғи она учун тоғдек оғир бўлди. Унинг қаддини букди.

Уч ўғил саломат. Турсунали ҳозир Болтиқ флотининг шон-шуҳратга қопланган кемаларидан бирида хизмат қилади. Йигитали — учучи. Тошкент блан Москва ўртасида қатнаб юрибди. Мамадали Берлин учун бўлган жангда оғир яраланиб, Қаҳрамон бўлиб қайтиб келди.

Уйга кирганимизда, Мамадали кроватьда ётарди. У биз блан кўришмоқчи бўлиб ўрнидан қўзғолди. Аммо биз туришига йўл қўймадик. У блан ётган ерида қучоқлашиб кўришдик.

Қувноқ табиатли ўртоқларимиздан бири ҳазил қилди:

— Ҳа, ётаверасанми, мунча эркалик!..

— Оёқ ҳали ҳам ўзига келмаяпти, — деди Мамадали, тирсагига суялиб ўтирар экан, госпитальдан шошиб чиқиб қўйдим...

Адолатхола стол устига дастурхон ёзиб, бизга илтифот қилди:

— Қани, гиргиттонлар, ўтиринглар. Дастурхонга қаранглар, айланайлар!

Биз қатор ўтиришиб, Мамадали блан, унинг ота-онаси блан тўйиб суҳбатлашдик. Ҳаммамизнинг кўнглимизда ғалаба севинчи, тинчлик иштиёқи яшар, ҳаммамиз тўрт йиллик уруш воқиаларини эслаб, у уқубатли кунлар энди ортиқ қайтиб келмаслиги ҳақида, тинч ижодий меҳнат қилиб юртни гуллатиш, уйлар қуриш, боғлар обод этиш, тўй-томошалар бошлаш тўғрисида суҳбатлашдик...

☆

Орадан беш йил ўтди. Мамадали — Фарғонадаги катта заводнинг инженери. Аҳмаджон ака — пахтакор, колхоз раиси, Адолатхола болалар боқчасида қатор белаанчакларни тебратиб, колхозчиларнинг болаларини меҳр блан тарбиялайди.

Халқ тинч меҳнат блан машғул, осойишта ҳаётни, бугундан ҳам нурлироқ келажакни ўйлайди, обод чаманларда эркин нафас олади. Аммо Пўлатжон блан Темурнинг айрилиқ доғи ҳали ҳам она юрагидан кетгани йўқ...

Броқ океаннинг нариги томонидаги империалистлар ва уларнинг малайлари яна жаҳонни нотинч қилиш, янги уруш оловини ёқиш, бўйсунмовчи озод халқларни қул қилиш, қириш пайига тушиб қолдилар. Америкали босқинчилар Қурияда уруш бошлаб, ўз қуролли кучларини ишга солганликлари ҳақида хабар келди.

Уруш ҳақидаги хабарни Адолатхола ҳам эшитган. Она қаттиқ ғазабланганн ма'лум. Онанинг юраги — меҳр тўла денгиз. Сокин. Аммо бу денгизда ғазаб тўлқинлари турса, у, ҳарқандай ёвуз ниятларни ғарқ қилиб юбориши мумкин. Онанинг ғазаби — халқнинг ғазаби. Онанинг ғазаби — фарзанднинг ғазаби. Азиз Ватанимизни она деймиз. Демак, онанинг ғазаби — Ватаннинг ғазабидир.

Зоя Космодемьянскаянинг онаси аввал кун уруш оловини ёқувчиларга қарши сўзлаб, қизи босқинчиларга қарши қандай курашган бўлса, ўзи ҳам шундай курашишга тайёр эканлигини айтди. Тошкентли Қаҳрамон она Раҳбар Мирзаева Тинчлик Мурожаатига қўл қўйди. Мамадалининг онаси ҳам қўл қўйди. Ҳаммамизнинг оналаримиз шундай қилдилар. Оналар тинчликни, ўз фарзандларининг оромини истайдилар. Кимки тинчлик ва оромни бузмоқчи бўлса, у оналарнинг қаҳрига, ла'натига дучор бўлади.

☆

Фарғонали Адолатхоланинг, ҳамма оналаримиз ва болаларимизнинг, Ватанимизнинг бахт-саодати, ороми учун ҳормай-толмай меҳнат қилишимиз керак. Тинчлик урушни енгади. Нурли келажак учун жанг қилмоғимиз лозим. Ўтган урушнинг азоб-уқубатлари оналаримизнинг бошига қайтиб тушмасин. Ҳаётни яратучи она шу ҳаётнинг гашту-намосидан абадий баҳраманд бўлсин.

Оналаримиз ҳаётнинг ижодчилари бўлганликлари учун ҳам тинчлик бўлсин, деб имзо чекмоқдалар.

Ҳаётнинг яратучиси ва посбони бўлган оналаримизга шон-шарафлар бўлсин!

Ҳамид ҒУЛОМ.

Тошкент шаҳар Октябрь районида яшовчи Қаҳрамон она Зуҳра Умарованинг 11 боласи бор. Зуҳра опанинг Ҳамидулла ва Суннат деган ўғиллари Совет Армияси сафида хизмат қилмоқдалар. Зиёд, Расат, Аҳат, Акбар ва Бахтиёрлар совет мактабларида ўқиб та'лим олмоқдалар. **Суратда:** Қаҳрамон она **З. Умарова** ўзининг кенжатойлари (чапдан) Жўрахон, Дилбар ва Озод блан бирга.

И. Глауберзон фотоси.

Меҳр-муҳаббат блан

Зарохат Шукурова Фрунзе район, Голубой тупикдаги 1-нчи ҳовлида туради. Сиз бу ҳовлига киришингиз бланоқ гуллар, турли мева дарахтларининг ёқимли ҳидлари димоғингизга уради. У қадар катта бўлмаган бу ҳовли шинам боғ тусини олган. Ҳовлининг чап томонида бир-бири блан қўшилган икки уй, бир даҳлиз бор. Биринчи уй оддийгина кўринса ҳам, иккинчиси яхши безатилган. Тўшаб қўйилган чўғдек қип-қизил гилам, бурчакка қўйилган тумбочка устидаги радиоприёмник, тўрдаги катта темир кровать, тахмонга қўйилган сандиқ устидаги янги кўрпалар, шипдаги электр лампочкалари ва бошқа турли-туман нарсалар бу хонадоннинг маданийлигидан дарак беради.

1938 йили бу оилада болалар анчагина кўпайиб қолиб, илгариги ҳовли торлик қилабошлади. Зарохат хола ўша йили эри Зокиржон Олимов блан шу ҳовлига кўчиб келди. Икки йил ичида бу ҳовлини тузатиб олиб илгари сийрак бўлган мева дарахтларини кўпайтирдилар. Оила беш ўғил кўрди. Зокиржон Олимов 1-нчи пойафзал фабрикасида ишлар, ҳар кун ишдан қайтгач, болаларининг юриш-туришини текширар, мактабда қандай дарс олаётганликларини суриштирар, ёз мавсумида эса касаба союз ва совет ташкилотларининг ёрдамини олиб, уларни санаторияларга юборар эди.

Ўз фарзандини севучи бу ота Улуғ Ватан уруши фронтига жўнаб кетаётганда, кенжа ўғли Қобил ҳали чақалоқ эди. Ўртоқ Олимов Сталинград фронтида душман блан қаҳрамонларча жанг қилиб ҳалок бўлди. Совет ҳукумати ҳали вояга етмаган болаларга оталик қилиб Зарохат холага катта ёрдам берди. Унинг уйи ремонт қилинди, Шокир, Самиғ номли ўғиллари мактабга киритиб қўйилди, ёш болаларни сут блан тарбия қилиш учун сигир олиб берилди, доимий нафақа, ўтин-кўмир, кийим-кечак масаласида ҳам шундай ёрдам қилинди.

Зарохат хола давлатнинг ёрдами натижасида ўғилларини яхши тарбиялай олди. Унинг тўнғич ўғли Тоҳиржон 19 ёшга қадам қўйди, у ҳозир 1-нчи пойафзал фабрикасининг энг яхши тикучи ишчиларидан бири ҳисобланади. Холанинг иккинчи ўғли Шокиржон савдо системасида хизмат қилади. Самиғжон, Комилжон, Қобилжонлар эса 89-нчи ўрта мактабда ўқийдилар.

Тоҳиржон ва Шокиржонлар иш жойларида ўз вазифаларини астойдил бажариш блан бирга, вояга етказган онага ҳам меҳрибонлик қиладилар, укаларининг мактабда муваффақият блан ўқишига кўмаклашиб, уларнинг уйдаги машғулотларига яхши шароит яратиб берганлар. Зарохат хола, ҳали балоғатга етмаган уч ўғли учун давлатдан йилига 2.520 сўмдан пул олиб туради. У «Оналик медали» деган медаль блан мукофотланган.

— Мен ўз фарзандларимни совет ҳукумати, улуғ Сталин ғамхўрлигида тарбиялаб, вояга етказдим, — дейди хола, — бунинг учун улуғ Сталинга мингларча раҳмат!

С. ҚОСИМОВА.

Ўртоқ Сталиндан миннатдормиз

Улуғ Ватанимизнинг барча халқлари немис-фашист босқинчиларга қарши кураш олиб борган оғир кунларда ҳам партия ва ҳукуматимиз она ва болаларга бўлган ғамхўрлигини асло бўшаштирмади, аксинча, кучайтирди. Я'ни кўп болали оналарга бериладиган ёрдамни кўпайтириш учун етарли маблағ топаолди. СССР Олий Совети 1944 йилнинг 8 июлида кўп болали, ҳомиладор ҳамда ёлғиз оналарга давлат ёрдамини кўпайтириш, оналик ва болаликни сақлашни кучайтириш, «Қаҳрамон она» деган фахрий унвон белгилаш ва «Оналик шуҳрати» ордени ҳамда «Оналик медали» та'сис этиш тўғрисида фармон чиқарди.

Шу тарихий фармон чиққанидан буён биргина Фарғона областининг Киров районида 2.054 кўп болали ва 35 ёлғиз онага давлатдан жуда кўп нафақа берилди. Масалан, ўтган 6 йил мобайнида кўп болали оналарга бир йўла 2 миллион 328 минг 495 сўм, қишлоқ советлари орқали 1 миллион 698 минг 44 сўм, ёлғиз оналарга 54.990 сўм нафақа тўланди.

«Саноат» колхозининг а'зоси Қаҳрамон она Тўпанисо Шокирова фармон чиққандан буён 19 минг 200 сўм, Ропқон қишлоқ советидаги «Ленин йўли» колхозининг а'зоси Ўғилжон Қундузова 28 минг 750 сўм, Каганович номли колхознинг а'зоси Бибинисо Қаҳҳорова 15 минг 50 сўм давлат нафақаси олдилар.

Давлатимиз томонидан қилинган бу қадар катта ғамхўрлик учун районимиздаги кўп болали ва ёлғиз оналар ҳукуматимиздан ва шахсан ўртоқ Сталиндан минг-минг марта миннатдордирлар.

А. АҲМЕДОВ.
Фарғона область, Киров район давлат нафақа тўлаш бўлимининг бош инспектори.

Кўп болали оналарга ёрдам

СССР Олий Советининг Фармони чиққанидан буён Тошкент шаҳар, Октябрь районида кўп болали оналардан 7.212 кишига 13 миллион 461 минг 185 сўм нафақа тўланган. Шу давр ичида 14 киши «Қаҳрамон она» унвонини олди, 1.642 она орден ва медаллар блан мукофотланди. 11 боланинг онаси Назми Орипова фармон чиққанидан буён давлатдан 20 минг сўм, 11 боланинг онаси Зуҳра Умарова 16 минг сўм, Рихси Ғафурова 7 минг 500 сўм нафақа олдилар.

Район Советининг депутатлари кўп болали оналарнинг уйларида тез-тез бўлиб турадилар, уларнинг турмуш шароитларини ўрганадилар, оналарга моддий ёрдам уюштирадилар. 1949 йил ва шу йилнинг ўтган олти ойи ичида кўп болали ва ёлғиз болали бирқанча онанинг тураржойи ремонт қилиб берилди.

Район социал-та'минот бўлими кўп болали оналарнинг ўғил ва қизларидан 62 тасини санатория ва соғломлаштириш майдонларига дам олиш учун юборди.

Кўп болали оналардан ва ҳарбий хизматчиларнинг оилаларидан 14 кишига якка уй-жой қуриб олиш учун ҳарқайсисига бир йўла 3 минг сўмдан ёрдам ва 10 минг сўмдан узоқ муддатга пул қарз берилди.

Кўп болали оналарга ёрдам беришда, уларни ўтин-кўмир блан та'минлаш, уйларини ремонт қилиб беришда районнинг айрим маҳалла комиссиялари ва активлари катта фаолият кўрсатмоқдалар.

Х. БАҲОДИРШАЕВА.

ТАСС АХБОРОТИ

Англия Ташқи ишлар министрлигининг вакили 5 июльда Лондонда чақирилган матбуот конференциясида гапириб, Англия Москвадаги ўз элчиси орқали Совет Ҳукуматига мурожаат қилиб Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал этишни таклиф қилди ва Совет ҳукуматининг жавобини кутмоқда, деди.

ТАСС шуни билдиришга вакил қилиндики, Англиянинг Москвадаги элчиси СССР Ташқи Ишлар Министрлиги вакили блан қилган суҳбатида Қурия масаласини тинч йўл блан ҳал этиш тўғрисида Совет Ҳукуматига ҳечқандай таклиф топширмади ва Қуриядаги жанжал вақти блан бартараф қилинади деб умид билдириш блан кифояланди.

Равшанки, Москвадаги инглиз элчисининг баёноти Совет Ҳукумати томонидан бирон жавоб берилишини талаб қилмайди.

СССР Ташқи Ишлар Министрлигида

СССР Ташқи Ишлар Министрлиги 4 июльда Америка Қўшма Штатлари Элчихонасидан қуйидаги нотани олди:

«Америка Қўшма Штатлари Президенти Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Советининг Шимолий Қурия босқинчиларининг бостириб киришини даф' этиш ва Қурияда тинчликни тиклаш учун Қурия Республикасига ёрдам бериш тўғрисидаги илтимосини қувватлаб, Қурия соҳилини денгиздан блокада қилиш тўғрисида буйруқ берди. Бу блокада дарҳол жорий қилинади».

Америка Қўшма Штатлари Элчиси Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг Ташқи Ишлар Министрига ўзининг ҳурматини изҳор қилиб ва тегишли қўлланмаларга мувофиқ Министрни шу ҳақда хабардор қилиш шарафига муяссардир.

СССР Ташқи Ишлар Министрлиги 6 июльда Америка Қўшма Штатлари Элчихонасига қуйидаги мазмунда нота юборди:

«Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Ташқи Ишлар Министрлиги Элчихонанинг шу йил 4 июльдаги нотасини олганлигини та'кидлайди ва Совет Ҳукуматининг топширувига биноан қуйидагиларни билдириш шарафига муяссардир.

Элчихона мазкур нотада Америка Қўшма Штатлари Президенти Хавфсизлик Советининг Қурия масаласи юзасидан чиқарган қарорига асосланиб Қурия соҳилини денгиздан блокада қилиш тўғрисида буйруқ берганлигини билдиради.

Совет Ҳукумати 29 июньда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Секретари Трюгве Ли жанобларининг мурожаатига қайтарган жавобида Хавфсизлик Советининг Қурия масаласи юзасидан Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставига хилоф равишда қабул қилган мазкур қарори қонуний кучга эга эмас ва бинобарин Қурияга нисбатан ҳарқандай тадбирлар кўриш ва шу жумладан Қурияни денгиздан блокада қилиш учун қонуний асос бўлиб хизмат қилаолмайди деб билдирган эди.

Қуриянинг блокада қилиниши янги агрессия ҳаракатидир. Қўшма Штатларнинг Қуриядаги қуролли интервенцияси сингари бу блокада ҳам Бирлашган Миллатлар принципларига тўғри келмайдиган ҳаракатдир.

Шу юқорида баён қилинганларга биноан Совет Ҳукумати бу ҳаракатнинг ҳамма оқибатлари учун ва мазкур блокаданинг амалга оширилиши муносабати блан Совет Иттифоқи манфаатларига етказилиши мумкин бўлган ҳамма зарарлар учун Америка Қўшма Штатлари Ҳукуматини жавобгар деб ҳисоблаяжак».

Жаҳон касаба союзлари уюшмасининг бутун дун'ё меҳнаткашларига мурожаати

ПАРИЖ, 6 июль. (ТАСС). Жаҳон касаба союзлари уюшмаси (ВФП) қурия халқига қарши бошланган агрессив уруш муносабати блан бутун дун'ё меҳнаткашларига қарата мурожаат э'лон қилди.

«ВФП, — дейилади мурожаатда, — Американинг Қурияга бостириб кирганлиги тўғрисида Шимолий ва Жанубий Қурия бирлашган касаба союзлари Марказий комитетининг декларациясини олди. Бирқанча касаба союз ташкилотларининг қурия халқини ҳимоя қилиш юзасидан кўрган дастлабки тадбирлари тўғрисида ҳам ахборот олинди. ВФП Қуриядаги америка қуролли агрессиясига қарши чиқаётган барча касаба союз ташкилотларини қўллаб-қувватлайди ва уларнинг бу ҳаракатини ма'қуллайди. Бутун дун'ё меҳнаткашларининг, барча эркаклар ва хотин-қизларнинг бу норозиликлари ва ҳаракатлари албатта янада кучаяди ва қаҳрамон қурия халқига ҳақиқий астойдил ҳамкорлик изҳор қилиш ҳаракатларига айланиб кетади.

Америка империалистлари Қуриядаги ишларга қуролли куч блан аралашиб, бутун дун'ёдаги софдил кишилар олдида ўзларининг жиноий мақсадларини очиқдан-очиқ фош қилдилар. Улар Жанубий Қурияда ҳукм сурган усул идорага ўхшаш ҳамма фашист усул идораларини ҳамма йўллар блан, ҳатто уруш ҳаракатлари йўли блан қўллаб-қувватламоқдалар. ВФП нинг текшириш комиссияси Жанубий Қурияда америка ҳарбий ма'мурларнинг ёрдами блан ҳукм сурган усул идоранинг террорчи усул идора эканлигини 1947 йил март ойидаёқ фош қилган эди.

Америка империализми Бирлашган Миллатлар Ташкилотини ўзининг уруш сиёсатига тамомила бўйсундиришни истайди. Америка империализми Хавфсизлик Советини қурия халқининг ички ишларига аралашиш тўғрисида ғайри қонуний қарор қабул этишга мажбур қилди. Хавфсизлик Совети ҳам Қуриядаги воқиаларнинг асл сабабларини аниқлашга ҳаракат қилмади. Бу хилдаги методлар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг яшашини катта хавф остида қолдиради.

Бутун дун'ё меҳнаткашлари билишлари керакки, ҳозирги вақтда Қурияда ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар, эркаклар ва хотин-қизлар ўзларини асрлардан буён эзиб келган феодалларга, помешчикларга, капиталистларга, халқ хоинларига қарши қаттиқ кураш олиб бормоқдалар. Илгари бу феодаллар, помешчиклар, капиталистларни, халқ хоинларини япон империалистлари қўллаб-қувватлаб келар эдилар, эндиликда уларни америка миллиардерлари қўллаб-қувватламоқдалар. Ана шу эксплоататорларга ёрдам бериш ниятида америка авиацияси қурия аҳолисини бомбардимон қилмоқда. Бутун халқ буюк адолатли озодлик урушига отланди. Империализмнинг ҳечқандай кучлари озодлик учун курашаётган халқни енгаолмайди. Қурия халқи провардида ғалаба қилади, унинг ғалабаси бутун дун'ёдаги тинчлик тарафдорларининг ғалабаси бўлади.

ВФП ўзига қўшилган барча ташкилотларга америкали уруш оловини ёқувчиларнинг ёвуз ниятларини барбод қилиш мақсадида ва бутун қурия халқи блан биргаликда ўз мамлакатини озод қилиш учун курашаётган биродарларини — Қурия касаба союзлари а'золарини қувватлаш мақсадида ўзларининг миллий имкониятларига мувофиқ дарҳол зарур чоралар кўришни таклиф этади.

Осиё халқларига ҳамкорлик қуруқ шиор эмас. Бу — барча меҳнаткашларнинг ва айниқса Америка Қўшма Штатлари, Буюк Британия, Франция, Голландия ва ҳамма капиталистик мамлакатлардаги меҳнаткашларнинг шарафли бурчидир.

ВФП ўзига қўшилган ташкилотларни 1950 йил 10 июльдан бошлаб бутун дун'ёда қурия халқига актив ҳамкорлик ҳафтаси ўтказишга чақиради.

ВФП америка қуролли кучларини Қуриядан дарҳол олиб кетишни талаб қилиб халқ намойишлари ўтказишни тавсия қилади».

Бу мурожаат шу йил 5 июльда Парижда қабул қилинди.

Совет давлатининг буюк ғамхўрлиги

В. СОДИҚОВА
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари

СССР Олий Совети Президиумининг «Ҳомиладор хотинларга, кўп болали хотинларга ва болали ёлғиз хотинларга давлат ёрдамини кўпайтириш, оналар ва болалар муҳофазасини кучайтириш тўғрисида, «Қаҳрамон она» деган фахрли унвон белгилаш ва «Оналик шуҳрати» ордени ҳамда «Оналик медали» деган медаль та'сис этиш тўғрисида»ги фармонига бугун 6 йил тўлди.

СССР Олий Совети Президиумининг 1944 йил 8 июльда чиқарган тарихий Фармонининг йиллигини Ўзбекистон хотин-қизлари ғоят сиёсий кўтаричкилик блан нишонламоқдалар. Совет Иттифоқининг бошқа республикаларида яшаётган миллионларча опа-сингиллари блан биргаликда ўзбек хотин-қизлари тинчлик тарафдорлари жаҳон конгресси Доимий Комитетининг Мурожаатига қўл қўймоқдалар ҳамда ўз болаларининг ҳаёти ва бахт-саодати учун, уларни ижодий меҳнат эгалари қилиб ўстириш ва тарбиялаш учун курашмоқдалар.

Совет хотин-қизлари тинчлик учун курашиш блан, ўзларининг буюк ҳуқуқлари учун курашадилар. Улар совет давлати, коммунистлар партияси, улуғ Сталиннинг ғоят катта ғамхўрлиги туфайли шундай буюк ҳуқуқларни қўлга киритганлар. Оналар ва болалар ҳақидаги сталинча ғамхўрлик 1944 йил 8 июль Фармонида яна ёрқин ифодалангандир.

Ўзбекистон хотин-қизлари бу ғамхўрликни чуқур сезмоқдалар ва қадрламоқдалар. Совет ҳокимияти хотин-қизларнинг ҳаётини тубдан яхшилади. Ўзбек хотин-қизлари Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейингина озод ва бахтиёр ҳаёт кечириш, илм олиш ҳуқуқига эга бўлди. Ўзбекистон хотин-қизлари билимнинг барча соҳаларини эгалламоқдалар, давлат ҳаётида актив қатнашмоқдалар. Социалистик жамиятнинг тенг ҳуқуқли а'зоси бўлган ўзбек хотин-қизлари бутун совет халқи блан биргаликда коммунизм сари ишонч блан олға бормоқдалар.

Фақат бизнинг совет Ватанимиздагина оналар ҳақида ғамхўрлик қилинмоқда, давлат уларга ҳартомонлама ёрдам бермоқда, уларнинг болаларини тарбияламоқда.

Фақат шу йилнинг биринчи кварталидагина Ўзбекистондаги кўп болали ва болали ёлғиз оналарга 31,8 миллион сўм нафақа тўланди. Кейинги 6 йил ичида республикамизда кўп болали ва болали ёлғиз оналарга 650 миллион сўм нафақа берилди. Фақат Тошкент областида Фармон чиққанидан бери 26993 онага 90 миллион 775 сўм пул берилган.

Ўзбекистонда 349 кўп болали онага «Қаҳрамон она» деган фахрий унвон берилди. 10.811 она «Оналик шуҳрати» ордени блан ва 40631 она «Оналик медали» блан мукофотланди.

Совет давлати она ва болаларнинг соғлиғини сақлаш учун йилдан-йилга тобора кўпроқ маблағ сарфламоқда. Агар 1944 йилда шу мақсад учун 220 миллион сўм сарфланган бўлса, бу йил она ва болаликни сақлаш учун Ўзбекистон ССР нинг давлат бюджетидан 408 миллион сўм ажратилди. Бундан ташқари, саноат корхоналари, колхозлар, касаба союзлар ҳам она ва болаларнинг эҳтиёжига катта маблағ сарфламоқдалар.

Совет тузуми ўрнатилганига қадар ўзбек хотинлари доялар қўлида туғар, мислсиз азоб-уқубат чекар эдилар. Эндиликда оналарга малакали медицина ёрдами кўрсатилмоқда. Ўзбекистонда 350 та туғруқхона ва касалхоналар ҳузурида туғруқхоналар бор, буларда 3 минг ўрин бор. Кейинги 6 йил ичида хотинлар ва болалар консультациялари ҳамда поликлиникаларнинг тормоғи кенгайиб, уларнинг сони 264 тага етди. Бу консультациялар ва поликлиникаларнинг кўпи қишлоқларда жойлашгандир.

Ўзбекистонда 1944 йилда болалар санаторияси 10 та бўлса ҳозир 30 тага етди. Фақат ўтган йилнинг ўзида бу санаторияларда 17 минг бола дам олди ва даволанди. Республикада 23 та болалар касалхонаси бор. Кейинги 6 йил мобайнида болалар касалхонаси сони 6 марта кўпайди.

Хотинлар ва болаларга хизмат қилаётган медицина муассасаларида юксак малакали врачлар ишламоқдалар. Республикамизда 635 та болалар доктори ва 371 геникологи бор.

Совет давлати болаларни боқиш ва тарбиялашда оналарга тобора кўпроқ ёрдам бермоқда. Республикада давлат ҳисобида 568 та доимий ясли бор, буларда 22 минг бола тарбияланмоқда, бу яслиларнинг ярмидан кўпроғи қишлоқ жойларидадир. Бундан ташқари колхозлар ўз маблағлари ҳисобига 19 минг 746 бола учун 1 минг 19 та доимий ясли ва 114 минг бола учун 7.766 мавсумий ясли очганлар. 27 мингдан ортиқ бола республикадаги 711 та болалар боқчасида тарбияланмоқда. Колхозларда 106 минг бола майдончаларга қатнайди.

Республикада хотинларнинг соғлиғини қўриқлайдиган, ёш авлодни ўстириш ва тарбиялашда оналарга ёрдам берадиган кўп муассасалар бор. 17 та гўдаклар уйи, 16 та болаларни даволаш уйлари, 119 та сутхона бор, 65 та сутхона қишлоқ жойларидадир. Кўп катта корхоналарда «Хотинларнинг шахсий гигиенахоналари» ташкил этилган.

Ўзбекистондаги хотинлар ва болалар муассасалари яхши жиҳозланган, махсус кабинетлар ва турли лабораторияларга эга. Бу ерларда илғор совет медицинасининг энг янги муваффақиятларидан фойдаланилмоқда. Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган врач ўртоқ Б. Хожихонова раҳбарлик қилаётган Қўқондаги биринчи туғруқхона ходимларини оналар ҳурмат блан тилга оладилар. Тошкент область, Калинин районидаги Ватутин номли колхознинг туғруқхонаси ҳам оналарга яхши хизмат кўрсатмоқда.

Оналар ҳақида умумхалқ ғамхўрлик қилмоқда. Колхозларда намунали болалар муассасалари ташкил этилаётганлиги бундай ғамхўрликнинг ёрқин намунасидир. Бу соҳада Янгийўл районининг колхозлари ташаббус кўрсатмоқдалар. Ҳозирги вақтда Ўзбекистондаги 300 дан ортиқ колхозда намунали болалар яслилари ташкил этилган. Бу яслиларда махсус курсларда малака олган колхозчи хотин-қизлар тарбиячи бўлиб ишламоқдалар. Бирорта ҳам капиталистик мамлакатда онага бу қадар ғамхўрлик кўрсатилмайди. Социализм ғалаба қилган бизнинг мамлакатимиздагина оналар ҳурмат ва э'тибор блан қуршаб олингандир.

Империализм мамлакатларида эса «Маршалл плани»нинг амалга оширилиши натижасида хотин-қизларнинг аҳволи кундан-кунга оғирлашиб бормоқда. Шарқдаги мустамлака ва қарам мамлакатларда оналар ва болаларнинг тақдири аянчлидир. Ҳиндистон халқлари инглиз капиталистларининг зулми остида мислсиз қашшоқлик ва кулфатларга дучор этилганлар. У ерда туғилган 1000 та боладан 250 таси бир ёшга ҳам кирмасдан нобуд бўлади. У ерда болаларнинг деярли ҳаммаси ўқишдан маҳрум этилган. Шунингдек, америкали монополистларга хизмат қилаётган Японияда ҳозирги вақтда 2 миллиондан ортиқ бола қаровсиз қолган. Америка Қўшма Штатларида ҳам оналарнинг аҳволи ниҳоятда оғирдир. Америка Қўшма Штатларида ота-оналарнинг оғир муҳтожликда яшаётганлиги орқасида мактабларга боришдан маҳрум бўлган 6 миллион бола борлигини америка газеталари яқиндагина э'тироф қилдилар. У ерда 9 миллионга яқин бола 7—8 яшар вақтидан бошлаб лавлагикорлик ва пахтачилик плантацияларида, консерва, тамаки ва тўқимачилик фабрикаларида оғир меҳнат қиладилар, уларнинг ота-оналари ўз болаларини боқишга қодир эмаслар. Капитализм мамлакатларида меҳнаткаш хотин-қизлар учун она бўлиш жуда оғирдир. Фақат совет мамлакатидагина она бўлиш катта бахтдир. Бизнинг оналаримиз машаққатсиз, бахтли ҳаёт кечирадилар.

Совет тузуми хотин-қизларга болаларни тарбиялаш блан бирга, Ватанимизнинг сиёсий, ижтимоий ва маданий ҳаётида актив иштирок этиш имкониятини яратиб берди. Жуда кўп оналаримиз саноат ва қишлоқ хўжалигининг илғорларидирлар. Ойниса Шоиззатованинг 8 боласи бор. Шундай бўлса ҳам, у Тошкентдаги «Қизил тўқимачи» ҳунармандчилик артелида ишлайди, энг яхши тўқучилардан бири ҳисобланади. Ҳозирги вақтда у шу артель трикотаж цехининг бошлиғи бўлиб ишлаётир. Кўп болали она Умри Отажонова Тошкентдаги 1-нчи пойафзал фабрикасида мол хилловчи бўлиб ишлаб, нормасини ҳар доим 160—170 процент бажаради. Тошкент область Қорасув районидаги «XVIII Партс'езд» колхозида 6 боланинг онаси Ҳатима Икромова стахановча меҳнат намуналарини кўрсатаётир.

СССР ҳукумати Ўзбекистон хотин-қизларининг халқ хўжалиги ва маданий қурилишдаги хизматларига юксак баҳо берди. Республикамиздаги 13 хотин-қиз Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олди. Ўзбекистон ССРнинг шонли 25 йиллиги муносабати блан республикамиздаги хотин-қизлардан 878 киши Совет Иттифоқининг орден ва медаллари блан мукофотланди. 1949 йилда қишлоқ хўжалик экинларидан, асосан пахтадан мўл ҳосил олганликлари учун 494 хотин-қиз СССР орден ва медаллари блан мукофотланди. Ўзбекистонда 700 дан ортиқ хотин-қиз хизмат кўрсатган ўқитучи, хизмат кўрсатган врач, ва бошқа фахрий унвонлар олди.

Броқ, ба'зи ҳолларда хотинлар ва болаларнинг эҳтиёжларига тўғри муносабатда бўлмаслик, оналарнинг шикоятларига бюрократларча расмиятчилик блан қараш, қасддан алимент тўламайдиганларни жавобгарликка тортмаслик, эр-хотинларнинг ажралиши тўғрисида суд органларининг ба'зан енгилтаклик блан ҳукм чиқариш фактлари ҳам учрайди. Яқинда Тошкент областида ўтказилган махсус текшириш кўп болали ва болали ёлғиз оналарга давлат томонидан берилган ёрдамни талон-торож қилиш ҳоллари юз берганлигини аниқлади.

Маҳаллий советлар ўз комиссияларининг ишини, айниқса соғлиқни сақлаш ва халқ маорифи комиссияларининг ишини кенг қизитиб юборишлари зарур. Оналар ва болаларнинг ҳуқуқи ҳақидаги совет қонунларига риоя қилиб, бу қонунларни тўла бажаришга эришиш лозим.

Совет Ўзбекистонининг хотин-қизлари ўзлари ҳақида кўрсатаётган ғамхўрлик учун ҳукуматимизга, коммунистлар партиясига, меҳнаткашларнинг севикли доҳийси ўртоқ Сталинга чексиз миннатдорчилик билдирадилар. Улар ишонадиларки, америка-инглиз империалистлари қанча ҳаракат қилмасинлар, тинчлик иши ғалаба қилажак.

Ўзбекистон хотин-қизлари бутун дун'ёда тинчлик бўлмоғи, Ватанимиз янада гуллаб яшнаши учун ҳормай-толмай ижодий меҳнат қилажаклар. Улар тинчлик иши ғалаба қилажагини биладилар. Чунки улуғ Сталин — тинчликнинг посбонидир, Сталин бор ерда ғалаба бор!

Ўзбек хотин-қизлари пахта учун курашга муносиб ҳисса қўшиб, 1950 йилда пахтачиликни ривожлантириш сталинча программасини тўла ва ошириб бажарилишига эришиб, тинчликни ҳимоя қилишдан иборат буюк ишда актив қатнашажаклар.

Сувдан унумли фойдаланиб, ҳамма ерда ғўзани кеча-кундуз суғоришни ташкил этайлик!

☆

Сувдан тежаб-тергаб фойдаланайлик

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитети сувдан фойдаланишни яхшилаш тўғрисидаги қарорларида колхозларда сувдан фойдаланишни тубдан тартибга солишни, суғориш нормаларининг бузилишига йўл қўймасликни, суғориш техникасини яхшилашни, ғўзани бостириб суғоришга йўл қўймай, эгат олиб суғоришни амалга оширишни, шунингдек насос ўрнатиш йўли блан коллектор-зовур ҳамда оқова сувлардан фойдаланиш чораларини кўришни талаб этдилар.

Броқ айрим районларда сув хўжалиги органлари ва район пахтачилик бўлимлари колхозда сувдан тўғри фойдаланиш масаласига етарли аҳамият бермаётирлар. Масалан, Фарғона областининг Олтиариқ районидаги бирқанча колхозларда сувдан навбат блан фойдаланиш ўрнига, сувни кўп бригада ва звеноларга бирданига қўйиб, ортиқча исроф қилмоқдалар. Бу колхозларда сув жуда кўп катта-кичик ариқларга таралиб, унинг анчагина қисми кўчаларга тошиб ва зовурларга тушиб, бекорга нобуд бўлмоқда.

Полосон қишлоқ советидаги Киров номли колхозда сувдан фойдаланишда катта исрофгарчиликка йўл қўйилмоқда. Чунки бу колхоздаги катта-кичик ариқларнинг ҳаммасини ўт босиб кетган. Бу ариқларга ғўзани суғориш учун етарли миқдорда сув сиғмайди. Колхоз раҳбарлари бу ҳолни билатуриб, Полосон ариғидан ўз колхозларига ҳаддан ташқари кўп сув боғлайдилар. Натижада сувнинг кўп қисми кўчаларга тошиб ётади. Айни вақтда Полосон ариғининг этак томонидаги қўшни колхозларда сув етишмай, ғўзалар қақраб ётмоқда.

Мироб ўртоқ Тожибоев сув тақсимлайдиган ерларда сувнинг нес-нобуд бўлишига йўл қўймоқда.

Бригадаларда ҳам сувдан тўғри фойдаланилмаётир. Масалан, Боқибоев бошлиқ бригадада ғўза суғорилгандан кейин ер етилиши блан қатор оралари ишланмайди. Натижада, қақраб кетган ғўза қаторларига қайтадан сув қўйилади. Шу бригаданинг биринчи звеносида ғўза қатор ораларига эгат яхши олинмаганидан ғўзалар бостириб суғорилган.

Бу колхозда ўқариқ олиш ишига ҳам аҳамият берилмайди. Кўпинча, эгатларнинг бўйини 200 метрга етказиб олинади. Алимқулов бошлиқ бригадада сувчи ўртоқ Абдусаматов ғўзани суғоришда қўшни участкадаги 2,5 гектар ерни сувга бостириб юборган. 2-нчи участкадаги ғўза эса сув етишмаслигидан чанқаб ётмоқда.

Андреев номли, «Маориф» ва бошқа колхозларда ҳам ғўзани суғориш иши кўнгилдагидек эмас.

Районнинг кўпгина колхозларида ғўзани кечаси ҳам, кундузи ҳам суғориш учун алоҳида-алоҳида сувчилар ажратилган эмас. Масалан, Будённий номли колхозда бир сувчининг ўзи ғўзани кундузи ҳам, кечаси ҳам суғоради. Шунинг учун ҳам бундай колхозларда кечаси сув ариқларни уриб, кўчаларга тошиб ётади. Агроном ва сув техниклари колхоз правлениесидан ғўзани кечаси суғориш учун алоҳида сувчилар ажратилишини қаттиқ талаб этмайдилар. Шу блан бирга, пахтачилик органларининг ходимлари ғўзани суғориш сув хўжалиги бўлимининг иши деб ўйлайдилар, район сув хўжалиги бўлими ходимлари эса, бизнинг ишимиз сув бериш, ғўзани суғориш ишини уюштириш — агрономларнинг вазифаси, деб ҳисоблайдилар.

Олтиариқ райони олаётган сув ҳар куни 1300 — 1400 гектар ердаги ғўзани суғоришга етади. Амалда эса, сувдан нотўғри фойдаланиш орқасида, сўнгги 5 кунликда ҳар куни тахминан 600 гектар ердаги ғўза суғорилган.

Қувасой район пахтачилик бўлимининг ходимлари ҳам колхозларда ғўзани тўғри ва ўз вақтида суғориш ҳамда сувдан тўғри фойдаланиш масалалари блан мутлақо қизиқмайдилар. Улар шу вақтгача сув хўжалиги органларига қайси ариққа қанча сув бериш тўғрисида бирор марта бўлсин заявка берган эмаслар. Участка сув техниклари ўзлари хизмат қилаётган колхозларда қанча гектар ер суғоришга тайёр эканлигини билмайдилар. Агрономия ходимлари эса сув хўжалиқ органларига бу тўғрида ма'лумот беришни ўз вазифалари деб ҳисобламайдилар. Натижада, айрим колхозларга керагидан ортиқ сув берилади. Масалан, яқинда «Социализм» колхози (раиси ўртоқ Юнусов) ва Будённий номли колхоз (раиси ўртоқ Сулаймонов) сув хўжалиги органларидан ўзларига кўпроқ сув берилишини талаб этдилар. Аммо улар бу сувдан фойдаланиш чорасини кўрмадилар. Натижада, сув ариқ четидан тошиб, кўчани босиб ётди.

Қувасой районида суғорилган ғўза пайкаллари ўз вақтида ишланмайди. Натижада, ғўза пайкалига қўйилган сувнинг кўп қисми буғланиб, исроф бўлиб кетади. Масалан, Максим Горький номли колхозда 25 гектар ердаги суғорилган ғўзанинг қатор ораси ўз вақтида ишланмаганидан, қайтадан суғоришга киришилган. «Коммунизм», «Октябрь 20 йиллиги», «Париж коммунаси» колхозларида ҳам ғўзани суғориш ва қатор ораларини ишлаш ёмон ўтказилмоқда. Бу колхозларда ғўза суғорилгандан кейин ер етилиши блан қатор оралари тезда культивация ва чопиқ қилинмайди; сувни чанқаб ётган ғўзаларга қўйиш ўрнига, суғорилган участкалар қотириб юборилиб, ғўзани қайтадан суғориш блан овора бўлинмоқда.

Бу колхозларда агротехника тадбирлари бузилмоқда. Участка агрономи ўртоқ Зокиров сифатсиз қилиб қайта-қайта суғориш ва юза чопиқ қилиш каби ҳолларга қарши ҳечқандай чора кўрмаётир.

Киров ва Фрунзе районларида ҳам ғўзани суғориш иши жуда ёмон ўтказилмоқда. Бу районларда ҳозиргача пахта майдонининг атиги ярмиси суғорилган, холос.

Областьнинг бирқанча районларида оқова сувлари туширилган коллекторларга насос ўрнатиш йўли блан кўпгина пахта майдонини суғориш учун сув чиқариш мумкин. Масалан, шимолий Бекобод коллекторига насос қуриб, Молотов районидаги «Ленин йўли», Энгельс номли колхозларнинг, Фрунзе районидаги Стаханов номли, «Темир йўл», Охунбобоев номли колхозларнинг ғўзаларини, Сух-Исфара коллекторига насос қуриш йўли блан эса, Киров ва Каганович районларидаги колхозларнинг ғўзасини суғориш мумкин. Область ихтиёрига 16 та насос берилиб, бу насослар районлар ўртасида тақсим этилган бўлишига қарамай, район пахтачилик ва сув хўжалиги органларининг мутахассислари бу насослардан шу вақтгача фойдаланмаётирлар. Натижада, насосларнинг кўп қисми «Сельхозснаб» омборларида бекор ётмоқда.

Ғўза парваришида ҳозир энг муҳим пайт бошланди. Бу пайтни қўлдан бермай, ғўзани қондириб суғориш, қатор ораларини ўз вақтида яхшилаб ишлаш ҳосилни оширишда ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Ҳозир ғўзани парвариш қилишда агротехника тадбирларининг ўз вақтида юқори сифатли ўтказилиши, я'ни суғориш блан қатор ораларини ишлаш бир-бирига маҳкам боғлаб олиб борилиши зарур. Мана бу вазифаларнинг тўғри амалга оширилиши, биринчи навбатда, район пахтачилик ва сув хўжалиги органларининг фаолиятига боғлиқ.

Колхозларда хизмат қиладиган барча мутахассислар ўз фаолиятларини ошириб, пахтакорларнинг ғўзаларни тўғри суғориш, қатор ораларини сифатли ишлашларига бевосита ёрдам беришлари керак. Бунинг учун эса, биринчи навбатда, область пахтачилик ва сув хўжалиги бошқармалари жойлардаги агроном ва сув хўжалиги ходимларининг ғўза парваришидаги мас'улиятини ошириш учун астойдил ҳаракат этишлари зарур.

В. АЛЕШИН.

Қорақалпоғистон АССР, Чимбой районидаги 2-нчи МТСнинг стахановчи универсалчиси Назар Мамбетниёзов ғўзани культивация қилишда кундалик нормани ҳар куни ошириб бажармоқда. **Суратда:** ўртоқ **Мамбетниёзов** Охунбобоев номли колхоз ғўзаларини культивация қилаётир.

А. Ашкинезер фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Пахта далаларида

Тошкент область, Қорасув районидаги Охунбобоев номли 4-нчи колхознинг Назарали Болтабоев бошлиқ звено а'золари бу йил 10 гектар ернинг ҳар гектаридан 60 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олиб, ғўзани намунали парвариш қилмоқдалар. Звенонинг 4 марта чопиқ ва культивациядан чиқарилган, икки марта озиқлантирилган ва 3 марта най усулида қондириб суғорилган ғўзалари жуда тез авж олиб ўсди. Ҳозир ҳарбир туп ғўзада 18 — 20 тадан шона, 3—4 тадан гул бор. Ғўзалар бирин-кетин кўсаклай бошлади.

Звено а'золари шона ва гулларни кўпроқ сақлаб қолиш, ҳосилни тез етилтириш учун июль ойи ичида ғўзани яна уч марта сифатли парвариш қилишга қарор бердилар.

Б. Ражабов.
М. Абдуллаева.

☆

Хоразм область, Урганч районидаги «XVII Партс'езд» колхозининг ўртоқ Раҳмонова бошлиқ комсомол-ёшлар звеноси а'золари ғўзани парвариш қилишда намунали ишлаб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Звено а'золари 8 гектар ернинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил етиштириш юзасидан олган мажбуриятларини тўла адо этиш учун социалистик мусобақа асосида иш олиб бормоқдалар. Звенода ишловчиларнинг ҳаммаси кунлик нормани тўла ва ошириб бажаради. Бекпошша Бобохонова, Ойтўти Раҳимқулова каби стахановчилар чопиқда ҳар куни бир ярим-икки норма бажармоқдалар. Звенонинг ғўзалари 4 марта парваришдан чиқарилиб, текис ҳосилга кирди.

Звено а'золари Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг июль ойида ғўза парваришини кучайтириш тўғрисидаги қарорига жавобан, ғўза қатор ораларини ишлаш, қўшимча ўғитлаш ва суғоришни яна ҳам кучайтирдилар.

А. Ниёзматов.

Универсалчи ўртоқ Азимовнинг янги мажбурияти

Бухоро область, Шофрикон районидаги 2-нчи МТС нинг универсалчиси ўртоқ Латиф Азимов бу йилги мавсумда 1.200 гектар ғўза қатор ораларини ишлаш мажбуриятини олган эди. Ўртоқ Азимов Чандир қишлоқ советидаги Сталин номли колхозда 1 июльгача 900 гектар ердаги ғўзани культивация қилди, шу давр ичида 400 килограмм ёнилғини тежади.

Стахановчи универсалчи ўртоқ Азимов Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон К(б)П Марказий Комитетининг июль ойида ғўза парваришини кучайтириш тўғрисидаги қарорини ўқиб чиққандан кейин, иш сур'атини яна ҳам ошириб юборди. У, партия ва ҳукуматимизнинг қарорига жавобан, июль ойи ичида яна 400 гектар ғўза қатор ораларини ишлаш ва мавсум охиригача ҳаммаси бўлиб 1.500 гектар ердаги ғўзани культивация қилиш мажбуриятини олди. Ўртоқ Азимов шу кунларда ҳаркун 16—18 гектар ердаги ғўзани сифатли культивация қилмоқда.

О. ОЛИМОВ.

Беда уруғчилигига зўр аҳамият бериш керак

Ернинг унумдорлигини оширишда, мўл пахта ҳосили етиштиришда беданинг аҳамияти жуда катта. Бедачиликни яхши йўлга қўймай туриб, чорвачиликни ривожлантириш ҳам мумкин эмас.

Партия ва ҳукуматимиз бедачилик ишини ҳартарафлама яхшилаш, беда майдонини кенгайтириш, хашак ва уруғ ҳосилини ошириш зарурлигини ўз қарорларида бирнеча марта уқдириб ўтди.

Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССР беда уруғчилиги макони ҳисобланади. Бу областьларда энг яхши жайдари нав' беда уруғлари кўп миқдорда етиштирилади. Масалан, илгари фақат Қорақалпоғистон АССРнинг ўзида ҳар йили бирнеча минг центнердан ортиқ энг яхши қимматбаҳо беда уруғи тайёрланиб, Ўзбекистоннигина эмас, Иттифоқимизнинг ҳам беда экадиган бошқа районларини уруғ блан та'мин этилар эди. Беда уруғи етиштиришда Хоразм области ҳам Қорақалпоғистон АССРдан қолишмайди.

Аммо сўнгги йилларда бу муҳим ишга етарли аҳамият берилмаётгани сабабли, Қорақалпоғистон АССРда ва Хоразм областида қишлоқ хўжалигининг бу тормоғи секин ривожлана бошлади. Масалан, 1949 йилда бу областьнинг колхозларида тайёрланган беда уруғи ҳатто ўзларининг экишлари учун ҳам етарли бўлмади.

Мана бу аҳволни Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областидаги партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари э'тиборга олиб, 1950 йилда беда уруғчилиги ишини жонлантириб юборишлари керак эди. Беда уруғчилиги ишини яхшилашга эрта кўкламдан астойдил киришиб, уруғ ҳосилини оширишлари, пахтачилик илғорларининг VI қурултойида ҳар гектар ердан камида 2—2,5 центнер беда уруғи етиштирамиз, деб олган мажбуриятларини бажариш учун курашишлари лозим эди.

Беда уруғчилик ишларини текшириш шуни кўрсатдики, бу ердаги совет, партия ташкилотлари ва қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари ўтган йилги хатоларни ҳисобга олиш уёқда турсин, ҳатто беда-ўт уруғчилигида зарур бўлган энг оддий агротехник тадбирларнинг амалга оширилиши учун ҳам ҳечқандай чора кўрмаганлар. Масалан, беда зараркунандаларини йўқ қилиб, уруғ ҳосилини оширишда энг муҳим тадбирлардан бири бўлган бедапояни эрта кўкламда бороналаш иши амалга оширилмаган, ёки бу иш сифатсиз бажарилган. Ҳолбуки колхоз ва МТСларда бедапояларни ўз вақтида қисқа муддат ичида бороналаб чиқиш учун барча имконият мавжуд эди.

Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССР шароитида уруғлик учун беданинг биринчи ўрими қолдирилганда энг юқори ҳосил олинади. Бу ҳол шу областьларнинг раҳбар ходимларига ҳам ма'лум. Аммо Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРнинг айрим районларида уруғликка беданинг иккинчи ўрими қолдирилган. Чунки беданинг биринчи ўримини «беда филчаси» деб аталган ҳашарот босган. Бу ҳашарот пайдо бўлиши блан уни йўқ қилиш учун тезда ташкилий чоралар кўриш ўрнига, район қишлоқ хўжалик бўлимининг ходимлари бу ҳашаротга қарши қачон дори сепиш керак экан, деб ўйлаб юрдилар. Натижада, ҳашаротларни йўқ қилиш иши ўлда-жўлда бўлиб қолди. Кўп колхозларда бу иш ўз вақтида амалга оширилмади. Шундай қилиб, ҳашаротга қарши кураш иши кутилган натижани бермади.

Қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари беданинг биринчи ўримини зараркунанда босиб, уруғлик учун ярамай қолганлигини кўра-билатуриб, уни тезда ўриб олиш блан, иккинчи ўримни уруғлик учун тезроқ ўстириш чораларини кўрмадилар.

Уруғлик беда участкаларини ҳархил ўтлар, шу жумладан карантин (жуда зарарли) ўтлар босиб кетган. Аммо бу ўтларни йўқ қилиш учун ҳечқандай чора кўрилмаётир. Бу аҳвол мазкур область ва районлардаги қишлоқ хўжалик бўлимларининг раҳбарларига ҳам ма'лум. Броқ улар уруғлик участкасини ўтоқ қилиш, бу иш блан шуғулланишни ўз вазифалари деб билмайдилар.

СССР Министрлар Советининг қарорлари блан ўт-беда уруғчилиги хўжаликларига энг яхши беда нав'ларидан юқори сифатли уруғ етиштириш вазифаси юкланган. Уруғлик бедани яхши парвариш қилиб, мўл уруғ ҳосили етиштиришда бу хўжаликлар бошқа барча колхозларга намуна бўлишлари керак. Шунга қарамай, кўпгина уруғчилик хўжаликларининг беда уруғчилиги ишлари ғоят ёмон аҳволга тушиб қолган. Масалан, Қорақалпоғистон АССРнинг Чимбой районидаги Ленин номли колхозда 1949 йилда беданинг элита участкасидан бир килограмм ҳам уруғ олинмади, кўп марта ўриладиган райграс ўти участкасининг ҳар гектаридан олинган уруғ 30 килограммдан ошмади. Шу райондаги «XVIII Партс'езд», «Коммунизм» колхозларида ҳар гектар райграсдан 30 дан 50 килограммгача уруғ олинди, холос. Ҳолбуки, уруғчилиги бўлмаган бошқа колхозларда бу ўтлар оддий агротехника блан парвариш қилиниб, ҳар гектардан 300 килограммга етказиб уруғ ҳосили олинди. Мана бундай мисолларни Хоразм областидан ҳам кўп келтириш мумкин.

Чимбой ва Урганч район партия комитетларининг секретарьлари ва район ижроия комитетларининг раислари, шунингдек район пахтачилик бўлимининг раҳбарлари уруғчилик хўжаликларидаги ярамас аҳволлардан хабардорлар. Бундай аҳволлар Қорақалпоғистон АССР Пахтачилик министрлигига ва Хоразм область пахтачилик бошқармасига ҳам ма'лум. Броқ улар бу ишлар блан қизиқмайдилар, уруғчилик колхозлардаги ўт-беда уруғчилиги ишига жиддий э'тибор бермайдилар, бу хўжаликларнинг бошқа колхозларга намуна бўлиши учун чора кўрмайдилар.

Қорақалпоғистон АССР Пахтачилик министрлигида ва Хоразм область пахтачилик бошқармасида биттадан уруғчи — агроном ишлайди. Булар беда ва пахта уруғчилиги блангина машғул бўлишлари керак эди. Аммо уруғчи агрономлар кўпинча уруғчилик ишлари блан алоқаси бўлмаган бошқа ишлар блан банд бўладилар.

Уруғчилик беда участкаларининг ҳосилини ошириш вақти ҳали ўтиб кетгани йўқ. Шунинг учун Қорақалпоғистон АССРдаги ва Хоразм областидаги қишлоқ хўжалик органларининг ходимлари колхозларга раҳбарликни кучайтириб, уларнинг ўт уруғчилиги ишларига ҳартарафлама ёрдам беришлари керак. Шу блан бирга, ҳамма жойдаги беда ва ғалласимон ўт уруғлик участкаларини қисқа вақт ичида текшириб чиқиб, ҳарбир участка учун аниқ агротехника тадбирлари ишлаб чиқиш ва бу тадбирларни пухта амалга ошириш зарур.

Бедаси ёмон ўсаётган уруғлик участкалар ўрнига, хашакка ўриб олишга мўлжалланган, лекин бедаси текис ўсаётган участкалар уруғликка қолдирилиши лозим.

Бу йил беданинг биринчи ўримини уруғликка ажратиш масаласи чатоқлашиб кетганлигидан, ҳарбир колхозда пландан ташқари иккинчи ўрим бедадан уруғлик участкалар ажратиб, уруғ тайёрлаш планини сўзсиз бажариш ва ҳарбир колхоз келаси йилда экиш учун тегишли миқдорда уруғ ғамлаб қўйишга ҳозирдан киришиши зарур.

Уруғлик беда ва ғалласимон ўтларни парвариш қилишда агротехника тадбирларини пухта бажариб, айниқса уларни ўтоқ қилиш ишига алоҳида аҳамият берилиши лозим.

Район пахтачилик бўлимларининг раҳбарлари ва агрономия ходимлари колхозларнинг беда ва ўт уруғчилиги ишлари устидан қаттиқ назорат қилиб боришлари керак.

Беда ва ғалласимон ўт уруғликлари етилиши блан, уларни тезда ўриб-йиғиб олиш учун ҳозирдан пухта тайёргарлик кўриш зарур.

А. КЛИМКИН.
О. МИХАЙЛОВСКИЙ.

Металлар автомат усулда пайванд қилинмоқда

Металларни электр қуввати блан пайванд қилиш усули — рус олимларининг техника соҳасидаги буюк ихтиро'ларидан биридир. Биринчи рус электротехниги академик Василий Владимирович Петров томонидан 1802 йилда электр дугасининг кашф этилиши металларни электр қуввати блан пайванд қилиш ҳақидаги илмнинг ривожланишига йўл очди.

Совет ҳокимияти йилларида металларни пайванд қилиш техникаси ривожланиб, металл саноатининг муҳим бир тормоғига айланди. Совет Иттифоқида дун'ёда биринчи марта металларни пайванд қилишда доимий ток ўрнига ўзгарувчан токдан фойдаланилабошланди. Бизда металлни флюс (металлнинг эриш қобилиятини ошириш учун қўшиладиган ёрдамчи материаллар) ёрдами блан автомат усулда пайванд қилиш кенг тарқалган.

Совет Иттифоқида металлни флюс ёрдами блан пайванд қилиш техникаси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони академик Е. О. Патон номи блан маҳкам боғлангандир.

Ёш инженер Андрей Митус Киевдаги политехника институтида ўқиётганидаёқ электр қуввати блан автомат усулда пайванд қилиш масаласи устида ҳавас блан ишлади. Ўртоқ Митус «Средазхиммаш» заводида металлни пайванд қилиш бўйича инженер-технолог бўлиб ишлай бошлаганидан кейин ўзининг бу орзусига эришди. Қозон цехи завод маҳсулотининг 65 процентини чиқаради. Цехда электр қуввати блан пайванд қилиш технология процессининг 70 процентини ташкил этади. Шундай бўлишига қарамай, электр қуввати блан пайванд қилиш ишлари кейинги вақтларгача фақат қўл усулида бажарилиб келди.

Ўтган йили завод академик Патон номидаги электр пайванд институти томонидан ускуналанган металлни электр қуввати блан автомат усулда пайванд қилиш установкасини қурди.

Автомат установкани ишга тушириш техник-технолог Аня Комарова, ёш пайвандчи Анорбой Абдуқодиров ва мастер Н. И. Абрамец ўртоқлардан иборат бир гуруҳ ёш мутахассисларга юклатилиб, уларга раҳбарлик қилиш ўртоқ Митусга топширилди.

Ёш мутахассис етарли тажрибага эга бўлмаганидан, биринчи даврда иш устида кўпгина қийинчиликларга ҳам учради. Бу қийинчиликлардан бири электр пайванд установкасига бериладиган ток кучининг стабильлигини та'минлашдан иборат эди. Электрик мутахассислар бу ишда катта ёрдам бердилар. Қозон цехининг старший электриги Олег Китновский бу масалани ҳал қилишда ёш мутахассисларга астойдил ёрдам берди. Абдуқодиров ва Комарова ўртоқлар илғорлар тажрибасини ўрганиш мақсадида «Уралхиммаш» заводига бордилар. Бундан 2,5 ой муқаддам заводда металлни флюс ёрдами блан автомат усулда электр пайванд қиладиган установка ишга туширилди. Бош инженер Н. М. Берг, бош технолог Александров, бош механик Домбровский ўртоқлар установкани ишга туширишда ёш мутахассисларга яқиндан ёрдам кўрсатдилар.

Автомат усулда пайванд қилиш жорий этилиши блан пайванд участкасида меҳнат унуми 2—2,5 баравар ошди, ишчиларнинг меҳнат шароити анча енгиллашди. Электр дугаси флюс тагида жойлашганидан, кўзга зарар қилаолмайдиган бўлиб қолди.

Автомат пайванд установкаси ишга туширилиши блан пайванд қилиш ишидаги қолоқлик тугатилиб, қозон цехи маҳсулот ишлаб чиқариш планларини муваффақиятли бажара бошлади. Қозон цехининг коллективи (бошлиғи ўртоқ Литвиненко) давлат планини муваффақиятли бажаргани учун икки марта заводнинг кўчма қизил байроғини олишга сазовор бўлди.

Автомат пайванд установкасида ишлаётган ўртоқ Абдуқодиров ҳам ҳар ойда 2,5—3 нормадан бажармоқда. Ўртоқ Абдуқодиров СССР Олий Советининг Сессияси шарафига 15 кунда икки ойлик нормани бажарди. Ҳозир у ёш ишчи ўртоқ Волковни автомат пайванд установкасида ишлашга ўргатмоқда. Яқинда ўртоқ Волков автомат пайванд ишида мустақил ишлашга ўрганиши блан, установкада икки сменали иш жорий этилади.

Инженер ўртоқ Митус раҳбарлигидаги ёш мутахассислар группаси (технолог Комарова, мастер Абрамец ва пайвандчи Абдуқодиров ўртоқлар) ҳозир автомат усулда пайванд қилишни яна кенгроқ жорий этиш, чунончи зангламайдиган пўлатдан қилинадиган аппаратларни автомат усулда пайванд қилишга кўчиш, зангламайдиган пўлатга хос флюс тайёрлаш устида ишламоқда. Бундан ташқари, фланец ва штуцерларни пайванд қилишда ҳам автомат усулдан фойдаланиш устида тажрибалар ўтказилмоқда.

Заводда янги техникани жорий қилиш туфайли ишчиларнинг маданий ва техник билим савиялари ҳам ошмоқда. Цехда автомат электр пайванд установкасида ишлаётган Анорбой Абдуқодировнинг ишини кузатганингизда, у янги техникани эгаллаш устида кунт блан ишлагани туфайли, ўз савиясини анча оширишга муваффақ бўлганини яққол кўрасиз. У, механизмларни ишлатишни мукаммал эгаллаган ва технология процессини а'ло даражада билади.

Анорбой Абдуқодиров техника масалаларига доир янги адабиётни ҳавас блан ўқиб, ўз малакасини тинмай оширади, инженер-техник ходимлар блан мустаҳкам ҳамкорликда ишлайди. Ўзининг бу фазилатлари блан ўртоқ Абдуқодиров жисмоний ва ақлий меҳнат ўртасидаги чегарани йўқотиб бораётган илғор кишилардан биридир.

Анорбой Абдуқодиров автомат пайванд установкасида ишлаб, урушдан кейинги бешйилликни муддатидан олдин бажариш учун мусобақалашаётган илғор ишчиларнинг олдинги сафида бормоқда.

А. ЛЕВАК.

«Средазхиммаш» заводининг ишлабчиқаришни ташкил қилувчи инженери.

Кекса ишчилар ўз тажрибаларини ёшларга ўргатмоқдалар

«Электрокабель» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари СССР Олий Совети Сессияси шарафига бошланган мусобақани давом эттириб, ишлабчиқаришда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Ўртоқ Яганов бошлиқ бўлган цех коллективи стахановча вахтада туриб ишлаб, ўз зиммасига олган мажбуриятини бажарди. Коллектив 12 июньда ярим йиллик планни адо этди. Цехнинг ишчи ва мутахассислари металлургия ва нефть саноати учун зарур бўлган янги кабель ишлаб чиқаришни ўзлаштириш юзасидан олган мажбуриятни муваффақиятли бажардилар.

77-нчи цехнинг Морозова, Бавкунова ва Осипова ўртоқлар сингари стахановчилари сессия очилиш кунини 8,5 ойлик программани бажариш блан кутиб олдилар. Ўртоқ Камельдинов бошлиқ ремонтчилар бригадаси янги хил кабельнинг устини ўрайдиган янги машинани монтаж қилди. Завод коллективи июль ойи планини муддатидан олдин адо этиш учун курашмоқда.

Заводда тажрибакор кекса ишчилар ёш ишчиларга малака ўргатишда катта ташаббус кўрсатдилар. Улар ўзларининг ишлабчиқаришдаги тажрибаларини ёшларга ўргатмоқдалар. Стахановчилардан Сюткина ва Бусигина ўртоқлар Данилкина ва Двороваларга ҳунар ўргатдилар. Улар ёш ишчиларнинг машиналардан унумли фойдаланишларини, маҳсулотнинг сифатига э'тибор беришлари, микрометр ва бошқа ўлчов асбобларидан қандай фойдаланаётганликларини доим кузатиб бормоқдалар ва ишдаги камчиликларни тузатмоқдалар. Ёш ишчилар ҳозир ўз нормаларини тўла ва ошириб бажара бошладилар.

Заводда бу стахановчиларнинг ташаббуси кенг ёйилмоқда.

Г. РОЗЕНБЛИТ.

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

Аҳмедов ва унинг талончи шериклари жазоланди

Тошкент область, Калинин район. Калинин қишлоқ советидаги Киров номли колхознинг собиқ раиси Абдураҳмон Аҳмедов бошлиқ бир гуруҳ талончилар узоқ вақт давомида жамоат мулкини талаб келганлар. Улар колхозчиларнинг меҳнат кунларига тақсимлаш учун ажратилган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини Новосибирск ва бошқа шаҳарларга олиб бориб, ортиқ баҳо блан сотиб, ўз фойдаларига катта маблағ тўплаганлар.

Аҳмедов бошлиқ талончиларнинг жиноий иши шу йил февраль ойида очиқ суд мажлисида Тошкент область судининг собиқ раиси Маҳшар Абдуллаев раислигида кўрилган эди. Абдуллаев социалистик қонунга хилоф иш кўриб, колхознинг 21.664 сўм маблағини ўзлаштирган Аҳмедов ва унинг бошқа талончи шерикларини оқлаган эди.

«Қизил Ўзбекистон» газетасининг шу йил 26 март сонида «Суд раисининг янги найранги» сарлавҳали фельетонда, Маҳшар Абдуллаев совет суди принципларини қўпол равишда бузиб, жиноятчи Аҳмедов ва бошқаларни жавобгарликка тортмай, нотўғри иш кўргани танқид қилинган эди.

Ўзбекистон ССР Олий судининг Жиноят судлов коллегияси Тошкент область судининг ҳукмини бекор қилди.

Аҳмедов ва талончи шерикларининг жиноий иши шу йил 9 — 30 июньда очиқ суд мажлисида кўрилди. Судга Ўзбекистон ССР Олий Судининг а'зоси ўртоқ Ф. Муҳиддинов раислик қилди. Давлат қораловчиси сифатида Тошкент область прокурорининг ўринбосари ўртоқ Казакова қатнашди.

Суд тергови натижасида ма'лум бўлдики, Аҳмедов ҳам, унинг талончи шериклари ҳам колхозга бирнеча юз минг сўм зарар етказганлар. Аҳмедов колхоздан арзон баҳо блан картошка олиб, шу картошкани яна колхозга чайқов нархи блан ўтказган ва шу йўл блан ўз растратини қоплаган. Жамоат бинолари ва колхозчилар учун тураржой қуриш мақсадида келтирилган ғиштнинг кўпини Аҳмедов ва унинг яқин қариндошлари арзон баҳо блан сотиб олиб ўзлари учун уй-жой курганлар.

Суд терговида талончиларнинг жиноятлари тўла тасдиқланди. Суд колхоз раиси Аҳмедовни 7 йил қамоқ жазосига, 5 йил сайлов ҳуқуқидан маҳрум этишга, Мулюковни 8 йил, Додаматовни 15 йил, Иброҳимовни 3 йил қамоқ жазосига ҳукм қилди. Бошқа жиноятчилар ҳам турли муддатлар блан жазога ҳукм этилдилар.

„Хум“

«Қизил Ўзбекистон»нинг шу йил 4 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа блан фельетон босилиб, унда Тошкент область, Сирдар'ё район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Ну'монов маиший жиҳатдан бузилиб, ўз вазифасига мас'улиятсизлик блан қараб келаётганлиги танқид қилинган эди.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги бу фельетон юзасидан текшириш ўтказиб, унда кўрсатилган фактларни тўғри деб топди.

Сирдар'ё район соғлиқни сақлаш бўлимининг мудири Ну'монов Соғлиқни сақлаш министрининг буйруғи блан ишдан бўшатилди. Тошкент область соғлиқни сақлаш бўлимига Сирдар'ё район соғлиқни сақлаш бўлимининг молия ва хўжалик ишларини текшириш, камчиликлар аниқланган тақдирда Ну'монови жавобгарликка тортдириш вазифаси топширилди.

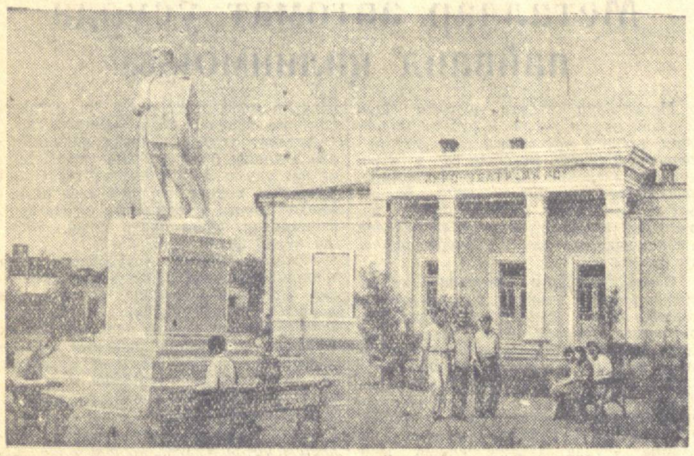

Суратда: Қўқондаги янги кино-театр биноси.
В. Лейн фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

МАКТАБ ҲАЁТИ

Ўқишни бошлаш учун ҳамма нарса тайёр қилинади

Тошкент шаҳар, Москва район партия, совет, жамоат ташкилотлари, район маориф бўлими ва мактаблар Чирчиқ шаҳар жамоат ташкилотларининг ташаббусини қувватлаб, мактабларни 1950-51 ўқув йилига ўз вақтида ҳамма кўрсатгичлар бўйича сифатли тайёрлаб қўйиш юзасидан ўз зиммаларига мажбуриятлар олган эдилар. Бу мажбуриятлар Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг шу йил 16 мартдаги ҳамда Тошкент шаҳар партия комитети ва Тошкент шаҳар ижроия комитетининг шу йил 8 апрельдаги қарори асосида амалга оширилди. Ўқув ёшидаги болаларни аниқ рўйхатга олиш, уларнинг мактабга тўлиқ тортилишини та'минлаш, мактабларда ўқиб турган ўқучиларни тўла сақлаб қолиш, мактабдан кетиб қолиш каби ҳолларни тугатиш, ўқитувчиларнинг малакасини ошириш, мактабларни ўқучи кадрлар блан та'минлаш, мактаб биноларини сифатли ремонт қилиш, янги жиҳозлар блан бойитиш, ўқув асбоблари блан та'минлаш, мактабларни қишки ёқилғи блан тўла та'минлаш юзасидан олинган мажбуриятларни Москва районидаги ҳамма мактаблар муваффақиятли бажариш олдида турибтилар.

Янги ўқув йилига тайёрлик мақсадида капитал ремонт учун бир ярим йилга мўлжаллаб ажратилган маблағдан тўла фойдаланилди. Москва районидаги уч мактаб ҳозирнинг ўзидаёқ янги ўқув йилига тайёрликни муваффақиятли тамомлади. Ҳозир 10, 8, 109, 120, 124, 99-нчи мактабларни ремонт қилиш тугатилиш олдида турибти. Ҳамма мактабни янги ўқув йилига 15 июльгача тайёрлаш учун кураш олиб борилмоқда. Районнинг ҳамма мактаблари 60 — 70 процент ёқилғи запаси тайёрладилар. Кутубхона учун китоблар ва кабинет асбоблари сотиб олинди, парталар, жиҳозлар тайёрланди. 8 та ўрта мактаб телефонлаштирилди.

Мактабларнинг янги ўқув йилига тайёрлигини та'минлашда жамоат ташкилотлари, мактабларни оталикка олган корхоналар яқиндан ёрдам бермоқдалар. Жумладан, 75-нчи мактабни оталикка олган Чирчиқстрой, 10, 109 мактабларни оталикка олган завод айниқса яхши ёрдам бермоқдалар.

Чапаев номли 42-нчи қизлар ўрта мактабининг ма'мурияти, партия, комсомол ташкилотлари ва ўқитувчилар коллективи 1950—51 ўқув йилига барвақт тайёрлик кўрдилар. Мактаб биносининг ремонти учун керакли материаллар олдиндан тайёрлаб қўйилди.

Мактабнинг биноси, асбоб-ускуналар, кўрсатмали ўқув қуроллари ремонт қилинди. Физика, химия, биология ва география ўқув кабинетлари ташкил этилди ва улар жиҳозланди. Математика, адабиёт ва тарих фанларига мослаб кабинетлар ажратилди ва зарур бўлган кўрсатмали ўқув қуроллари блан бойитилган жисмоний тарбия зали ташкил қилинди. Ёзги спорт майдони керакли буюмлар блан та'минланди. Шу блан бирга, янгидан 400 ўринли ёзги томоша зали ташкил қилинди. Мактаб ҳовлисининг атрофи деворлар блан ўралди, ҳовлининг сатхи 85 метр кенгайтирилди. Шунингдек, қиш учун керакли ёқилғининг 75 проценти мактабга ташиб олинди. Мактаб кутубхонаси учун 2 минг 900 сўмлик бадиий китоблар сотиб олинди.

Мактабнинг ўқув-тарбия ва хўжалик ишлари юзасидан биринчи ярим йиллик план, синф раҳбарларининг тарбия планлари, метод бирлашмаларининг 1950—51 ўқув йилининг биринчи ярим йиллик планлари ва комсомол, пионер ташкилотларининг 1950—51 ўқув йили ярим йиллик планлари тузиб, тайёрлаб қўйилди.

Мактабнинг ўқитувчилари ва ма'мурий хўжалик ходимлари 1951—52 ўқув йилида мактаб биносини ремонт қилмаслик учун 1950—51 ўқув йили учун ремонт қилинган бинони ва жиҳозларни яхши сақлаш мажбуриятини олдилар.

Шундай қилиб, июнь ойида мактаб биноси сифатли ремонтдан чиқарилди ва ўқув йилини бошлаб юбориш учун ҳамма нарса тахт қилиб қўйилди.

Тошкент шаҳар, Москва район партия комитети ва район ижроия комитети 42-нчи мактаб коллективининг бу самарали ишини тақдирлаб, мактаб директори Колмаков, партия ташкилотининг секретари Шарова ва маҳаллий касаба союз комитетининг раиси Аблиев ўртоқлар номига хат юбордилар, уларни ёзда яхши дам олиб, ўқув йилини муваффақиятли бошлаб юборишга чақирдилар.

Район халқ маориф бўлими (мудири ўртоқ А. Эргашев) яқинда бўлган кенгашида 42-нчи мактаб тажрибасини райондаги барча мактабларга ёйиш ҳақида қарор қабул қилди.

М. МАҲКАМОВ.
А. АҲМЕДОВ.

Маданият хроникаси

ҚАШҚАДАР'Ё

Қарши, (**«Қизил Ўзбекистон» мухбиридан**). Қарши шаҳридаги икки йиллик ўқитувчилар институтини 1949—50 ўқув йилида 70 киши битириб чиқди. Булардан 22 киши хотин-қизлардир. Ж. Сулонов, С. Ёдгорова, Ш. Давлатов, А. Турсунов ва бошқа ўртоқлар институтни а'ло даражада тамомладилар.

ХОРАЗМ

Урганч район, Ғайбу қишлоқ советидаги Сталин номли тўлиқсиз ўрта мактаб учун 31 хонали янги бино қурила бошлади. Бино учун керакли материаллар келтирилди. Ҳозир қурилиш ишлари қизғин бормоқда.

Ф. Жуманиёзов.

САМАРҚАНД

Самарқанд область, Булунғур район маданий-оқартув бўлими райондаги маданий-оқартув муассасалари ходимларининг семинарини ўтказди. Семинарга 20 дан ортиқ киши қатнашди. Семинарда «Қишлоқ аҳолиси ўртасида маданий-оқартув ишлари», «Қироатхона ва кутубхоналарда лекция пропагандаси ишлари», «Кўргазмали агитация», «Қироатхона ва кутубхона мудирларининг вазифалари», «Қироатхона советининг иши» деган темаларда ва халқаро аҳвол ҳақида лекциялар ўқилди.

Н. Убайдуллаев.

ТОШКЕНТ

Ўрта Осиё Давлат университетининг қабул комиссиясига республиканинг ҳамма шаҳар ва районларидан ўқучилар ўқишга қабул қилишни сўраб ариза юбормоқдалар. Ҳозиргача университетга 400 га яқин ўқучи қабул қилинди. Олтин медальли А. Алимуҳаммедов, кумуш медальли Е. Кузнецова тарих факультетига, кумуш медальли У. Юсупова, И. Кучина филология факультетига, олтин медальли К. Ғаффоров шарқ факультетига имтиҳонсиз қабул қилиндилар.

Университетга ўқучилар қабул қилиш давом этмоқда.

Б. Турдиев.

ФАРҒОНА

Қўқон шаҳридаги 5-нчи ўрта мактабда ўқитувчилар учун лекция ўтказилди. Ўзбекистон К(б)П шаҳар комитетининг лектори ўртоқ Жалолов Хитой халқ республикаси ҳақида лекция ўқиди. Куйбишев, Бувайда, Бағдод, Молотов, Қўқон, Фрунзе, Каганович, Горский, Киров районларидан ёзги ўқиш сессиясига келган ўқитувчилар лекцияни мароқ блан тингладилар.

А. Тошматов.

Қисқа сатрларда

Самарқанд область, Пойариқ район Бирлашган қишлоқ советидаги «Меҳнатобод» колхозининг 3 та бригадасида яқинда дала шийпонлари ташкил этилди. 1 ва 3-нчи бригадаларнинг шийпонларида ўртоқ Сталинга, 2-нчи бригада шийпонида ўртоқ Молотовга ҳайкал ўрнатилди. Шунингдек, колхозда 500 кишилик клуб қурила бошланди.

Н. Марди.

★

Наманган область, Учқўрғон районидаги «Норин» пахта совхозининг 4-нчи бўлимида янги электр станция қурилиб, ишга туширилди. Электр станция бўлимнинг жамоат биноларини ҳамда 150 дан ортиқ ишчи ва хизматчининг уйини ёритмоқда.

Р. Рўзиниёзов.

★

Қашқадар'ё область, Ғузор районидаги колхозчи Қ. СССР Халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш учинчи давлат заёмининг 200 сўмлик облигациясига 50.000 сўм ютди.

Л. Эргашев.

★

Фарғона область, Киров район алоқа бўлими Охунбобоев қишлоқ советини радиолаштиришга киришди. Яқин кунларда 200 колхозчининг уйи радиолаштирилади.

С. Ҳамдамов.

Қуриядаги воқиалар

ҚУРИЯ ХАЛҚ АРМИЯСИ БОШ ҚЎМОНДОНЛИГИНИНГ АХБОРОТИ

ПХЕНЬЯН, 7 июль. (ТАСС). Қурия Халқ армияси бош қўмондонлигининг эрталабки ахборотида бундай дейилади:

Халқ армиясининг қисмлари ҳамма фронтларда илгари қараб силжиб бормоқдалар.

6 июль соат 15 да Пхентхэк (Хэйтаку) шаҳри тамомила озод қилинди.

ҚУРИЯДА УРУШ ҲАРАКАТЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 6 июль. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири Токиодан хабар беради: Макартур штабининг ахборотида бундай дейилади: «Сувон—Усан районида Шимолий Қурия қўшинларининг айланиб ўтиш, разведка қилиш ва ўраб олиш ҳаракатлари давом этмоқда. Аҳвол жуда ҳам беқарордир».

Ассошиэйтед Пресс ва Юнайтед Пресс агентликлари Сувон фронтида америкалилар чекинаётирлар деб хабар қилмоқдалар.

НЬЮ-ЙОРК, 6 июль. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлигининг мухбири хабар беради: Қуриядаги америка қўшинлари штабининг ахборотида бундай дейилади: Сувон фронтидан олинган ма'лумотларга қараганда, Шимолий Қуриянинг 40 та танкаси 1000 кишидан иборат пиёда аскарлар ёрдами блан америка позицияларига ҳужум қилган. 5 июль тонг отарда америка қўшинлари талафот кўриб чекинганлар.

Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири ҳам шунга ўхшаш хабарни берди.

ЛОНДОН, 6 июль. (ТАСС). Рейтер агентлигининг Қурияда генерал Макартур дала штаби ҳузуридаги мухбири билдиради: Шимолий Қурия қўшинлари ҳозир 37-нчи параллельдан жанубга силжидилар (ёки Қуриянинг жанубий соҳилигача бўлган йўлнинг учдан бир қисмини босиб ўтдилар), бундан мамлакатнинг марказидаги ба'зи тоғлик районларгина мустаснодир.

Макартурнинг дала штаби бугун фронт линиясини қуйидагича тасвирлаб берди: Фронт линияси ғарбий соҳилда, 37-нчи параллельда, Сеулдан 40 миля жанубда жойлашган. Пхентхэк (Хэйтаку) шаҳри ёнидан бошланади, сўнгра 50 миля чамаси шарқ томон Имсон (Инзио) ва Чунчжу (Цюсю)гача боради. Бу икки пункт 37-нчи параллельдан жанубда жойлашгандир. Шундан кейин фронт линияси 37-нчи параллель орқали шимол томонга бурилиб, Чечон (Тейсеп)дан 3 миля шимолда, Чунчжу (Цюсю) дан 20 миля шарқи-шимолда жойлашган пунктгача боради. Сўнгра фронт линияси аста-секин жануб томонга бурилиб, Йондок портида шарқий соҳилга чиқади. Бу порт тахминан 37-нчи ва 36-нчи параллельлар ўртасида жойлашгандир.

ҚУРИЯДАГИ АМЕРИКА ИНТЕРВЕНЦИЯСИГА ҚАРШИ

РИМ, 6 июль. (ТАСС). АНСА агентлиги хабар беради: Кеча Генуя шаҳри атрофидаги Сестри Леванте корхоналарида Америка Қўшма Штатларининг Қуриядаги қуролли интервенциясига қарши норозилик намойиши бўлди. Бу райондаги жуда кўп заводларнинг ишчилари ярим соатга ишни тўхтатдилар.

Рим вилояти касаба союзларининг бош совети Узоқ Шарқдаги америка агрессиясига қарши норозилик билдириб резолюция қабул қилди ва Қурия халқ-демократик республикаси ҳамда Хитой халқ республикаси халқларига ва ҳукуматларига қизғин табрик ва хайрихоҳлик сўзлари блан мурожаат қилди.

БОМБАЙДА КАТТА МИТИНГ

БОМБАЙ, 6 июль. (ТАСС). Бомбайда Ҳиндистон коммунистлар партияси, ишчи-деҳқонлар партияси, Бомбай касаба союз ва ёшлар ташкилотлари блан бирга тинчлик тарафдорлари Бомбай комитети томонидан ташкил қилинган катта митинг бўлди.

Митингда қарор қабул қилинди. Қарорда Қуриядаги, Формозадаги, Филиппиндаги ва Шарқи-жанубий Осиёнинг бошқа мамлакатларидаги ҳамма чет эл қўшинлари дарҳол олиб кетилсин деб талаб қилинади.

Митингда бу қарорда баён қилинган талабларнинг амалга оширилиши учун Ҳиндистонда умумхалқ ҳаракатини уюштириш мақсадида ёзувчи Мулк Раж Ананда раислигида «Осиёдан қўлингни торт!» деган муваққат комитет сайланди.

Американинг Қуриядаги қуролли интервенцияси тўғрисида СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. А. Громико баёноти ҳақида чет элларда баён қилинган фикрлар

ПОЛЬША

ВАРШАВА, 5 июль. (ТАСС). Польшада чиқадиган ҳамма газеталар Американинг Қуриядаги қуролли интервенцияси тўғрисида СССР Ташқи Ишлар Министрининг Ўринбосари А. А. Громико баёнотини кенг шарҳлаб ёзмоқдалар.

«Трибуна люду» газетаси «Американи агрессорлар тарих сабоқларини унутаётирлар» сарлавҳали бошмақоласида бундай деб ёзади: Ташқи Ишлар Министри Ўринбосари Громиконинг баёноти америкали агрессорларнинг иш усулларини ва уларнинг бутун сиёсатини фош қилади. Совет баёноти фактлар ва ҳужжатлар асосида америкалиларнинг бу агрессияни қандай тайёрлаганликларини ва Ли Син Ман бошлиқ қўғирчоқ «ҳукумат»ни ўзаро қирғинчилик урушига қандай гиж-гижлаганликларини яққол кўрсатади.

Баёнот, — деб ёзади газета, — кейинчалик, Ли Син Ман қўшинлари тормор келтирилажаги ма'лум бўлган дастлабки кунлардаёқ америкалилар Осиёнинг озод қилинган ва озод қилинаётган халқларига қарши аллақачонлардан буён тайёрланиб келган урушни дарҳол бошлаб юборганликларини фош қилади.

Совет Иттифоқи агрессорларни бутун афкор омма олдида фош қилиб тинчлик ишига яна бир марта катта хизмат кўрсатди.

А. А. Громико баёноти Америка ҳукуматининг Америка Қўшма Штатларини изчиллик блан аста-секин урушга тортаётганлигини аниқ-ойдин кўрсатиб беради.

Қўшма Штатларнинг бу хилда изчиллик блан аста-секин урушга тортилишига сабаб бор. Америка ҳукумати ўз халқининг ва бошқа халқларнинг фикридан қўрқади, чунки америкали уруш оловини ёқучиларни тинчлик тарафдорларининг жаҳон ҳаракати борган сари кўпроқ чўчитаётганлиги шубҳасиздир. Дун'ёдаги деярлик барча мамлакатларда Стокгольм Мурожаатига ўн миллионларча ва юз миллионларча имзо тўпланиши уруш оловини ёқучиларни қийин аҳволга тушириб қўймоқда. Бунга шубҳа йўқ. Империалистик уруш чиқарилишига капитализм мамлакатларида қаршилик кўрсатиш тобора кучаяётганлиги, айниқса қурол-яроғ ташишга қарши олиб борилган курашда ишчилар синфининг қаҳрамонларча эришган ғалабаси Вашингтондагиларни борган сари кўпроқ ташвишга солмоқда. Бу ҳам шубҳасиздир. Ниҳоят, агрессорларнинг янги жаҳон уруши чиқариш йўлидаги уринишларига раҳна солган халқ-озодлик курашининг кенг қулоч ёйиши агрессорларнинг планларини анчагина изидан чиқариб қўйганлиги ҳам шубҳасиздир.

Ана шундай вазиятда, — деб ёзади газета, — агрессорлар қурия халқига қарши жадал уруш бошлашга қарор қилдилар. Америка агрессорлари жаҳон афкор оммаси олдидаги жавобгарликдан қўрқиб, ўзларининг тинчликка қарши қаратилган агрессив ҳаракатларини Бирлашган Миллатлар Ташкилоти номи блан боғладилар.

Американи агрессорларнинг ўз халқидан ва дун'ёдаги бошқа халқлардан қўрқаётганликларини шу нарса яққол кўрсатадики, улар катта ҳаво, денгиз кучлари ва қуруқликдаги кучлар иштироки блан очиқдан-очиқ олиб борилаётган агрессияни «полиция кампанияси» деб атамоқдалар. Ҳақиқатда эса, бу—ҳечқандай «полиция кампанияси» эмас, балки америка империализмининг Осиё халқларига қарши олиб бораётган урушидир. Бу урушда америка империалистлари муайян мақсадларни кўзда тутмоқдалар. Бу мақсадлар Вашингтон сиёсатдонлари ва генералларининг расмий баёнотларида қайта-қайта такрорланиб келди.

Гап шундаки, америка империалистлари бутун Қурияни Узоқ Шарқдаги ҳарбий базага, япон оккупацияси вақтида Қурия қандай база бўлган бўлса, худди ана шундай базага айлантиришни истайдилар. Бу ерда гап америка аскарлари ёрдами блан вьетнам халқини асоратга солиш ҳақида боради. Гап Филиппин халқини яна кишанлаш ҳақида боради. Гап Формозани босиб олиш ва хитой халқига қарши агрессия бошлаш тўғрисида боради.

Трумэн ўз баёнотини э'лон қилиш олдидан бу ҳақда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти а'зоси бўлган Филиппин ҳукуматини ҳам хабардор қилмади. Бу факт Американинг сиёсати сурбетларча олиб борилаётган қўпол агрессив сиёсат эканлигини яна бир марта яққол исботлайди.

Осиё халқларини бостирувчи жандарм ролини зиммасига олган Америка ҳукумати, — деб ёзади сўнгра газета, — тарих сабоқларини унутаётир. Америка ҳукумати бир вақтлар японларнинг ҳам шундай роль ўйнашга урингланликларини ва тор-мор этилганликларини унутади. Америка ҳукумати Американинг Чан Кай-шини ёқлаб Хитойда қилган интервенцияси шармандали равишда барбод бўлганлигини эсидан чиқараётир. Америка ҳукумати ғолибона революциядан кейин Совет республикасига қарши Америка Қўшма Штатлари ва бошқа империалистлар бошлаган интервенция интервентларни совет территориясидан ҳайдаш блан тугаганлигини ҳам эсидан чиқараётир.

Америка ҳукумати Қурия халқ-демократик республикасига қарши тескаричи Ли Син Ман усул идорасининг агрессиясини бошлаб, ўз тарихидаги сабоқни унутади, бир вақтлар Американинг ўша вақтдаги тараққийпарвар шимолий штатларига қарши гражданлар уруши бошлаган тескаричи жанубий штатлари мазкур урушда тамомила тормор келтирилган эдилар.

Қўшма Штатлар ҳукумати Осиё халқларига қарши агрессия бошлаб, бу агрессиянинг оқибатлари учун жавобгарликни тамомила ўз зиммасига олади. Буни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг обрўси ва Хавфсизлик Советининг ғайри қонуний қарорлари блан сра ниқоблаб бўлмайди. Агар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўз бурчини бажаришни истаса, у америка интервенциясини дарҳол тўхтатишни ва америка қўшинларини Қуриядан олиб кетишни талаб қилиши керак эди, холос.

Тинчлик сиёсатини изчиллик блан ўтказаётган Совет Иттифоқи, — деб ёзади газета ўз мақоласининг охирида,—бошқа мамлакатларнинг ички ишларига аралашмаслик сиёсатини қўллаб келмоқда.

Совет ҳукуматининг фикрича, ўтган асрда америкалилар шимолий ва жанубий штатларни ягона давлат қилиб бирлаштиришга қандай ҳақли бўлган бўлсалар, қурия халқи ҳам ўз мамлакатини ягона давлат қилиб бирлаштиришга шундай ҳақлидир.

Совет ҳукуматининг А. А. Громико баёнотида изоҳлаб берилган бу сиёсати бутун дун'ёдаги барча софдил кишиларнинг фикрини, барча тинчлик тарафдорларининг фикрини ифода қилади. Бутун дун'ёдаги софдил кишилар ва барча тинчлик тарафдорлари агрессорнинг янги жаҳон уруши чиқаришига йўл қўйилишини истамайдилар.

Польша афкор оммаси бу сиёсатни якдиллик блан қувватлайди, барча халқларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилаётган ва бутун дун'ёда тинчлик посбони бўлган буюк Совет Иттифоқи блан чамбарчас боғланган халқ польшаси бу сиёсатни якдиллик блан қувватлайди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

ПРАГА, 5 июль. (ТАСС). Бугун ҳамма газеталарда СССР Ташқи Ишлар Министри ўринбосари А. А. Громиконинг Қуриядаги америка қуролли интервенцияси тўғрисидаги баёноти катта сарлавҳалар остида босилиб чиқди.

«Руде право» газетаси «Америка Қўшма Штатлари ҳукумати тинчликка қарши жиноят қилди ва бу қуролли агрессиянинг оқибатлари учун жавобгардир» деб уқдириб ўтмоқда.

«Праце» газетаси А. А. Громико баёнотини «Америка Қўшма Штатлари ҳукумати тинчликка қарши жиноят қилди» деган сарлавҳа остида э'лон қилди.

Чехословакияда чиқадиган бошқа газеталар А. А. Громико баёнотини шунга ўхшаш сарлавҳалар остида босиб чиқардилар. Бу сарлавҳаларда Совет ҳукуматининг баёнотига тўла хайрихоҳлик изҳор қилинади ва америка империалистларининг Қуриядаги сурбетларча қилган интервенциясига қарши бутун чехословак халқининг норозилиги билдирилади.

ГЕРМАНИЯ ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКАСИ

БЕРЛИН, 5 июль. (ТАСС). СССР Ташқи Ишлар Министри ўринбосари А. А. Громиконинг Қуриядаги америка қуролли интервенцияси ҳақидаги баёноти бугун Берлиндаги демократик матбуотнинг диққат марказида турибди.

Германия Бирлашган социалистлар партиясининг марказий органи «Нейес Дейчланд» газетаси биринчи саҳифасида «Қурияга қарши Америка Қўшма Штатларининг агрессияси» деган сарлавҳа остида А. А. Громико баёнотини тўла равишда э'лон қилди.

«Берлинер цейтунг» газетаси баёнотни «СССР тинчлик ва аралашмаслик сиёсатини қувватламоқда. Америка Қўшма Штатларининг Қуриядаги интервенцияси тўғрисида Громико баёноти. Мас'улият агрессорларга юклатилади» деган сарлавҳа остида биринчи саҳифасида босиб чиқарди.

ҚУРИЯДАГИ АМЕРИКА АГРЕССИЯСИ ҚАНДАЙ ТАЙЁРЛАНГАН

НЬЮ-ЙОРК, 6 июль. (ТАСС). Америка Қўшма Штатлари конгресси вакиллар палатасининг ташқи ишлар комиссияси доклад тайёрлаган. Докладда Қуриядаги америка агрессияси олдидан бунга кенг тайёргарлик кўрилганлиги айтилади. Доклайдан ма'лум бўлишича, ўтган йили июль ойида, я'ни америка оккупациячи қўшинлари Жанубий Қуриядан гўё тамомила чиқиб кетган вақтда, Қўшма Штатлар Ли Син Ман тўдасига 110 миллион долларлик қурол-яроғ берган.

Юнайтед Пресс агентлигининг Вашингтондаги мухбири берган хабарга кўра, докладда бундай дейилади: Ли Син Ман тўдасига 100 мингдан ортиқ милтиқ ва бошқа қурол-яроғ, танкка қарши отадиган 2 мингдан ортиқ «Базука» милтиғи ва улар учун 40 минг ўқ, 4.900 дан кўпроқ юк машинаси ва бошқа хил машиналар, танкка қарши отадиган жуда кўп 37 ва 57 миллиметрли тўп, 105 миллиметрли гаубица тўплари, 60 ва 80 миллиметрли миномётлар ва булар учун 700 минг мина, 40 мингта япон милтиғи ва ўқдорилар берилган. Бундан ташқари, Қўшма Штатлар 79 кема, шу жумладан мина тральщиклари, десант ва соқчилик кемалари топширган.

Ўтган йили июль ойида Қўшма Штатлар томонидан Ли Син Ман тўдасига етказилиб берилган ҳарбий материаллар 50 минг кишидан иборат армияни қуроллантириш учун етарди.

Маршалл планини амалга ошириш масалалари блан шуғулланучи ма'муриятга алоқаси бўлган расмий шахсларнинг баёнотлари ҳам Америка Қўшма Штатларининг бу агрессияни тайёрлаганлигини яққол кўрсатади. Бу расмий вакиллар ўтган ойда сенатнинг молия масалалари блан шуғулланучи комиссиясининг ёпиқ мажлисида шундай баёнотларни қилган эдилар. Комиссия мажлиси ҳақидаги ҳисоботдан ма'лум бўлишича, иқтисодий ҳамкорлик бошқармаси раҳбарининг ўринбосари Фостер Жанубий Қурияда ҳарбий тайёргарликлар олиб борилаётганлиги ҳақида 13 июньда очиқдан-очиқ гапирган. Фостер «қаттиқ ҳарбий та'лим программасининг амалга оширилганлиги натижасида, Шимолий Қурия қўшинлари томонидан бўладиган ҳарбир ҳужумни қайтаришга тайёр турган 100 минг кишидан иборат интизомли армия тузилди» деган.

«Қуриядаги америка ёрдам ма'мурияти» раҳбари Жонсон ҳам шунга ўхшаш баёнот берган. Жонсон баёноти ҳам америка империалистларининг Қуриядан хомаш'ё, жумладан вольфрам манбаи сифатида фойдаланишга интилаётганликларини очиб ташлади.

АРАБ ДАВЛАТЛАРИНИНГ ҚУРИЯ МАСАЛАСИДА ТУТГАН ЙЎЛИ ҲАҚИДА ФРАНС ПРЕСС АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

ПАРИЖ, 6 июль. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг Қоҳирадаги мухбири хабар беради: Миср ҳукумати ўзининг Қурия масаласида тутган йўлига қўшилганликлари тўғрисида Сурия, Ливан, Яман ва Саудийлар Арабистони ҳукуматларидан мактуб олди.

Стокгольм Мурожаатига имзо тўплаш

ЖАНВА, 6 июль. (ТАСС). «Вуа увриер» газетаси бир мақола босиб чиқарди. Мақолада ҳозиргача Швейцарияда Стокгольм Мурожаатига 100 минг имзо тўпланганлиги айтилади.

ГААГА, 6 июль. (ТАСС). Амстердамда, Гаага, Роттердам, Гаарлемда ва Голландиянинг бошқа шаҳарларида Стокгольм Мурожаатига имзо тўплаш давом этмоқда. Мурожаатга имзо тўплаш Қуриядаги америка агрессиясига қарши норозилик билдириш шиори остида ўтмоқда. 5 июльгача Голландияда Стокгольм мурожаатига 170.000 имзо тўпланди.

Мас'ул муҳаррир
Ҳ. ҒУЛОМОВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

«РОДИНА» — кундуз **Узоқдаги ёр**, кечқурун **Қор фантазияси**.

«ВАТАН» — **Узоқдаги ёр**.

«НАВОИЙ» (қишки) — **Шўх йигитлар**.

«ИСКРА» (қишки) — 3-нчи залда: 1) рангдор фильм **Москвада Биринчи майнинг байрам қилиниши**, 2) **Чехословакия деҳқонлари делегацияси СССРда**.

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз рангдор фильм **Ўлимга маҳкум этилганлар фитнаси**, кеч соат 9 ва 11 да **Урушдан кейин кеч соат олтида**.

«ИСКРА» (қишки ва ёзги), ёзги «НАВОИЙ», ёзги «ТЕЛЬМАН» —**Фигаронинг тўйи**.

«ХЕВА» — рангдор фильм **Ўлимга маҳкум этилганлар фитнаси**.

Пушкин номли паркда
8 июльдан бошлаб
МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРНИНГ
ЁЗГИ МАВСУМИ ОЧИЛАДИ
8 июльда **ҒУНЧАЛАР**
9 июльда **АЛПОМИШ**
Спектакль кеч соат 9 да бошланади.

ТОШКЕНТ ЧЕТ ТИЛЛАР ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ
қуйидаги вазифаларда ишлаш учун
КОНКУРС Э'ЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудирлари (профессорлар ёки доцентлар):

1) рус ва чет эл адабиёти, 2) рус ва ўзбек тиллари, 3) немис тили, 4) инглиз тили кафедраларига.

Кафедра доцентлари:

1) инглиз тили кафедрасига, 2) роман-герман филологияси кафедрасига (мутахассислик: роман филологияси), 3) немис тили кафедрасига, 4) француз тили кафедрасига), 5) марксизм-ленинизм асослари кафедрасига (мутахассислик: сиёсий иқтисод).

Аризани институт директори номига ёзиш ва Бутун Иттифоқ Олий мактаб ишлари комитетининг 1940 йил 25 февральдаги 87 сон инструкциясида кўрсатилган ҳужжатларни қўшиб тақдим қилиш лозим.

Адрес: Тошкент шаҳар, Саперная кўчаси, 11-нчи уй.

Тошкент чет тиллар педагогика институти

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг 1950 йил 15 майдаги 448—сон буйруғига мувофиқ, 1950 йил 6 июльдан 15 августгача **сиртдан ўқучи студентлар учун**
ЁЗГИ ЎҚУВ ИМТИҲОН СЕССИЯСИ
ўтказади.

Сиртдан ўқучи ҳамма студентлар ўзлари блан ўқув материаллари, дарсликлар ва кўрпа-ёстиқ олиб, кўрсатилган муддатга етиб келишлари лозим. Барча область, шаҳар маориф бўлим мудирлари ва мактаб директорлари сиртдан ўқучи ўқитувчиларни ҳарқандай ишдан озод қилиб, уларнинг ўз вақтида ва тўлиқ келишини та'мин этишлари керак.

Янгидан кирувчилар учун имтиҳон 1950 йил 15 июльдан 5 августгача ўтказилади.

Институтнинг адреси: Тошкент шаҳар, Сапёрная кўчаси, 11-нчи уй.

«Средазэнергомонтаж» трестига
Тошкентда ишлаш учун: теплотехник, механик, конструктор **инженерлар** ва **техниклар, ревизор бухгалтер, ускуна инженери,** жойларда ишлаш учун: механик, теплотехник **инженерлар** ва **техниклар, газ ва электр блан сварка қилучилар, трубопроводчик слесарьлар, монтажчилар, такелажчилар, ғишт терувчилар, қозончилар**
К Е Р А К

Адрес: Тошкент шаҳар, 1-нчи Май кўчаси, 97-нчи уй.

Балиқ овлаш секцияси правлениесининг 1950 йил 9 майдаги 30 сон протоколи ва Центросоюз правлениесининг 1950 йил 31 майдаги 317 сон қарорига биноан, **Центросоюз балиқ овлаш секциясининг Ўрта Осиё харид контораси**
ТУГАТИЛАДИ

Да'волари бўлган ташкилотлар ва кишилар шу э'лон чиққан кундан бошлаб икки ҳафта ичида тугатиш комиссиясига билдирсинлар.

Адрес: Тошкент шаҳар, Жуковский кўчаси, 109-нчи уй.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, Алексеев кўчаси, № 8. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Партия турмуши бўлими — 33468. Пропаганда бўлими — 31048. Маданият бўлими — 32036. Қишлоқ хўжалик бўлими — 34455. Саноат бўлими — 31226. Совет қурилиши бўлими—31638. Маҳаллий ахборот бўлими — 37604. Мухбирлар бўлими — 31638. Хатлар бўлими — 82347. Э'лонлар бўлими — 37062. Секретариат — 34780 ва 33469. Коммутатор — 36334.

Р. 04644. «Қизил Ўзбекистон» ва «Правда Востока» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1103.